Deall absenoldeb disgyblion mewn ysgolion yng Nghymru

Adroddiad gan Parentkind ar gyfer Llywodraeth Cymru

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

Cynnwys

1. Crynodeb gweithredol **3**

2. Rhagymadrodd **6**

3. Methodoleg **7**

4. Demograffeg yr ymatebwyr **8**

5. Canlyniadau **10**

5.1 Disgwyliadau a pholisïau presenoldeb 10

5.2 Rhwystrau rhag mynychu'r ysgol 13

5.3 Y gefnogaeth a gynigir 20

5.4 Swyddogion ymgysylltu â theuluoedd 23

5.5 Ymgysylltu ag asiantaethau eraill 24

5.6 Graddfa cymorth ysgol 27

5.7 Hysbysiadau/dirwyon cosb benodedig 33

6. Casgliadau **34**

7. Atodiad **36**

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

1. Crynodeb Gweithredol

Cyn cyhoeddi canllawiau presenoldeb newydd yn ddiweddarach eleni, comisiynodd Llywodraeth Cymru Parentkind i gynnal ymchwil ymhlith rhieni a gofalwyr yng Nghymru sydd â phlentyn â phroblemau presenoldeb, i ddeall mwy am y rhesymau dros eu habsenoldeb, y cymorth a gynigir, a pha gymorth y byddai eu teulu'n ei gael yn ddefnyddiol. Roedd arolwg ar-lein, a hyrwyddwyd gan Lywodraeth Cymru, yn gwahodd rhieni a gofalwyr â phlentyn â phroblemau presenoldeb gwael i lenwi'r holiadur ar-lein.[1]

Cwblhaodd 2,616 o rieni'r arolwg i gyd, gyda 654 ohonynt gan rieni â phlentyn sydd wedi cael mwy nag 20 diwrnod o absenoldeb mewn blwyddyn ysgol (ac eithrio pan gaewyd ysgolion oherwydd y pandemig) – ein diffiniad o bresenoldeb gwael. O ystyried ffocws yr adroddiad hwn ar rieni sydd â phlant â phroblemau presenoldeb, mae peth o'r data yn dangos y canlyniadau ar gyfer y grŵp hwn yn unig.

Canfyddiadau allweddol gan bob rhiant

- Dywedodd 59% o'r holl rieni wrthym fod gan ysgol eu plentyn bolisi ysgrifenedig ar bresenoldeb a dywedodd 7% nad oes. Nid yw traean (34%) o rieni yn gwybod a oes gan ysgol eu plentyn bolisi presenoldeb ysgrifenedig, er bod hyn yn ofynnol.
- Dywedodd y mwyafrif helaeth (84%) o rieni eu bod yn ymwybodol o ddisgwyliadau ysgol eu plentyn o ran presenoldeb. Dywedodd ychydig dros un o bob deg (11%) o rieni nad yw ysgol eu plentyn wedi cyfleu eu disgwyliadau ynghylch presenoldeb, gyda 5% o rieni yn ansicr.
- Mae 97% o rieni yn gyfforddus yn siarad â rhywun yn yr ysgol am ei pholisi presenoldeb. Athro dosbarth eu plentyn neu'r pennaeth oedd fwyaf poblogaidd, gyda staff derbyn yr ysgol yn dilyn.
- O ran ymateb i ddiffyg presenoldeb, dywedodd 38% o'r holl rieni fod yr ysgol yn cysylltu â nhw bob amser y bore hwnnw os yw eu plentyn yn absennol o'r ysgol, a dywedodd 16% arall eu bod yn cysylltu â nhw yr un bore fel arfer.
- Dywedodd 27% o'r holl rieni fod gan eu plentyn rwystrau i fynychu'r ysgol yn rheolaidd, gyda 19% yn dweud eu bod wedi gwaethygu ers y pandemig, 6% yn dweud eu bod fel ag yr oeddent cyn y pandemig a 2% yn dweud bod y sefyllfa wedi gwella ers y pandemig. Dywedodd 64% o rieni nad yw eu plentyn wedi cael rhwystrau a dywedodd 6% o rieni nad oes gan eu plentyn unrhyw rwystrau ar hyn o bryd ond fod ganddynt rai yn flaenorol.
- Disgrifiodd rhieni amrywiaeth o rwystrau a oedd yn dylanwadu ar eu plentyn yn mynychu'r ysgol, gydag ychydig dros hanner yr ymatebwyr yn nodi salwch fel ffactor allweddol, un o bob tri bod eu plentyn yn gwrthod mynd i'r ysgol a thua un o bob pump yn nodi anghenion nas diwallwyd.
- Dywedodd 25% o'r holl rieni fod eu plentyn wedi bod yn absennol am o leiaf 20 diwrnod mewn blwyddyn ysgol a dywedodd 62% o rieni nad yw eu plentyn wedi bod yn absennol. Nid oedd 13% o rieni yn siŵr a oedd eu plentyn wedi bod yn absennol am fwy nag 20 diwrnod.

[1] Fe wnaethom ddewis peidio â diffinio presenoldeb gwael yn y testun rhagarweiniol gan ein bod am glywed gan rieni a oedd yn ystyried bod presenoldeb eu plentyn yn wael yn seiliedig ar eu diffiniad eu hunain.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

Canfyddiadau allweddol gan rieni â phlentyn â phresenoldeb gwael

- Mae rhieni ysgolion uwchradd yn cyfrif am ganran uwch o ymatebwyr â phlentyn â phroblemau presenoldeb na rhieni ysgol gynradd (53% o'i gymharu â 43%). Yn yr un modd, mae rhieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb yn fwy tebygol o ddweud bod gan eu plentyn Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) o gymharu â'r holl ymatebwyr (29% o'i gymharu â 17%) ac yn fwy tebygol o fod â phlentyn sy'n gymwys i gael Prydau Ysgol Am Ddim (PyDd) (38% o'i gymharu â 23%).
- Mae rhieni sydd â phlentyn â phroblemau presenoldeb yn fwy tebygol o gael eu cysylltu gan yr ysgol ar unwaith os yw eu plentyn yn absennol (62% yn dweud bob amser neu'n bennaf o'i gymharu â 54% o'r holl rieni).
- Dywedodd 59% o rieni â phlentyn â phresenoldeb gwael fod gan eu plentyn rwystrau i fynychu'r ysgol o gymharu â 27% o'r holl rieni. O'r rhai a nododd rwystrau, dywedodd 77% fod y sefyllfa wedi gwaethygu ers y pandemig, dywedodd 19% fod pethau wedi aros yn fras yr un peth a dywedodd 4% fod sefyllfa eu plentyn wedi gwella ers y pandemig.
- IYn ddiddorol, dywedodd mwy na chwarter (27%) o rieni nad oes gan eu plentyn unrhyw rwystrau i fynychu'r ysgol yn rheolaidd, er gwaethaf cael mwy nag 20 diwrnod o absenoldeb mewn blwyddyn ysgol.
- Rhieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb oedd fwyaf tebygol o adrodd eu bod yn wynebu rhwystrau yn ymwneud â materion iechyd (57% o rieni yn adrodd am rwystrau), gwrthodiad i fynd i'r ysgol (44%) a/neu anghenion heb eu diwallu (27%).
- Dywedodd bron i hanner (46%) y rhieni fod 20+ diwrnod o absenoldeb eu plentyn yn cynnwys cyfnodau o absenoldeb byrrach ar draws y flwyddyn o gymharu â 14% a ddywedodd fod absenoldeb eu plentyn yn gyfnodau olynol o amser (e.e. 10 diwrnod neu fwy). Dywedodd 38% wrthym ei fod yn gyfuniad o'r ddau.
- Gofynnwyd i hanner y rhieni (50%) am fanylion materion a allai fod yn effeithio ar fod eu plentyn yn yr ysgol a dywedodd 47% nad yw ysgol eu plentyn wedi gwneud ymholiadau. Mae rhieni ysgolion uwchradd yn fwy tebygol o gael eu holi na rhieni ysgolion cynradd, fel y mae rhieni sydd â phlentyn ag ADY a rhieni â phlentyn sy'n gymwys i gael PyDd o gymharu â rhieni heb blentyn ag ADY neu heb PyDd
- Dywedodd llawer o rieni fod ysgol eu plentyn wedi cynnig rhywfaint o gymorth, gyda chardiau 'seibiant' o wersi ac addasiadau eraill yn y dosbarth/ysgol, sesiynau cwnsela, athrawon cefnogol, a chefnogaeth llesiant yn rai o'r ymatebion mwyaf cyffredin.
- Amserlen wahanol oedd y math mwyaf poblogaidd o gefnogaeth a grybwyllwyd - dywedodd un rhan o bump o rieni (21%) fod yr ysgol wedi awgrymu amserlen wahanol i gefnogi eu plentyn i ddychwelyd i'r ysgol, gan godi i 36% o rieni gyda phlentyn ag ADY a 28% o rieni ysgol uwchradd.
- Dywedodd 29% o rieni fod gan ysgol eu plentyn Swyddog Ymgysylltu â Theuluoedd (FEO) neu aelod tebyg o staff: o'r rhain dywedodd 45% eu bod wedi eu cefnogi i helpu eu plentyn i fynychu'r ysgol o gymharu â 55% a ddywedodd nad yw'r FEO wedi bod yn gefnogol . Mae rhieni sydd â phlentyn ar PyDd yn fwy tebygol o ddweud bod gan ysgol eu plentyn Swyddog Ymgysylltu â Theuluoedd sy'n eu cefnogi i helpu eu plentyn i fynychu'r ysgol na rhieni nad ydynt yn cael PyDd.
- Dywedodd bron i un o bob pump (19%) o rieni fod ysgol eu plentyn wedi awgrymu eu cyfeirio at asiantaethau eraill a allai roi cymorth iddynt helpu eu plentyn i fynychu'r ysgol. Mae rhieni sydd â phlentyn ag ADY, mewn ysgol uwchradd neu o leoliad trefol yn fwy tebygol o gael eu hatgyfeirio na rhieni eraill. Yr atgyfeiriad a grybwyllwyd amlaf oedd at Wasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS).
- Mae 22% o rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb wedi cael rhywfaint o gysylltiad â Gwasanaeth Lles eu Hawdurdod Lleol. Mae rhieni â phlentyn ag ADY a rhieni ysgol uwchradd yn fwy tebygol o wneud hynny na rhieni eraill. Cymysg oedd yr adborth ar y cymorth a gynigiwyd.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government
Parentkind
Bringing together home & school

- Yn yr un modd, cymysg yw sgôr rhieni o'r cymorth presenoldeb a dderbynnir gan yr ysgol hefyd. Mae ychydig dros draean (36%) o rieni o'r farn bod y cymorth a dderbyniwyd gan ysgol eu plentyn ar bresenoldeb yn dda o gymharu â chwarter y rhieni (25%) yn graddio'r cymorth a dderbyniwyd yn wael. Dywedodd traean o rieni (34%) nad oedd y cymorth yn dda nac yn ddrwg.
- Mae rhieni ysgolion cynradd yn graddio'r cymorth y maent wedi'i gael gan ysgol eu plentyn yn uwch na rhieni ysgol uwchradd (dywedodd 46% o rieni cynradd ei fod yn dda o'i gymharu â 33% o rieni uwchradd), fel y mae hefyd rieni â phlentyn heb ADY (41% o'i gymharu â 35% o rieni â phlentyn ag ADY) a rhieni mewn lleoliad trefol (41% o gymharu â 36% o rieni mewn lleoliad gwledig).
- Pan ofynnwyd iddynt pa gymorth yr oedd eu teulu wedi'i ganfod fwyaf defnyddiol, y thema fwyaf poblogaidd o gryn dipyn oedd staff cefnogol/oedd yn deall, ac yna cyfathrebu da/cysylltu'n hawdd, amserlen wahanol, a chael mynediad at dîm iechyd meddwl/llesiant.
- Gan fyfyrio ar ffyrdd eraill y gallai'r ysgol gefnogi teuluoedd i wella presenoldeb, mae ymatebion rhieni'n disgyn i themâu tebyg i'r rhai uchod. Staff yn dangos mwy o ddealltwriaeth a gwell cyfathrebu/yn haws cysylltu â nhw oedd yr ymatebion mwyaf poblogaidd, wedi'u dilyn gan ddiagnosis a/neu ymyrraeth gynharach, i staff ysgol wrando ar y plentyn yn uniongyrchol, y gallu i wneud gwaith ysgol gartref, i bryderon gael eu clywed a chymorth gwell, gan gynnwys cymorth ADY.
- Yn olaf, dim ond 3% o rieni â phlentyn â phresenoldeb gwael a ddywedodd eu bod erioed wedi derbyn unrhyw hysbysiadau cosb benodedig/dirwyon oherwydd nad oedd eu plentyn yn mynychu'r ysgol, gyda 96% o rieni yn dweud wrthym nad oeddent wedi'u derbyn.

2. Cyflwyniad

“Ymddengys mai canlyniad amlycaf absenoldeb ysgol yw’r effaith ar gyrhaeddiad academaidd dysgwr. Dywedodd Llywodraeth Cymru fod “presenoldeb yn cael effaith gref ar ddeilliannau, safonau a dilyniant dysgwyr a bod canlyniadau arholiadau yn cyfateb yn gryf i gyfraddau presenoldeb”. Mae hyn yn y pen draw yn effeithio ar addysg, hyfforddiant a chyfleoedd cyflogaeth tymor hwy person ifanc.

“Gall colli ysgol hefyd gael effaith ar les disgyblion. Mae hyn yn cynnwys cymysgu â grwpiau cyfeillgarwch, meithrin gwytnwch a chael mynediad at y cymorth iechyd meddwl y gall ysgolion ei gynnig i’w dysgwyr.” [2]

Mae lleihau absenoldebau ysgol yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol i Lywodraeth Cymru. Er bod y wybodaeth a gasglwyd ac a gyhoeddwyd ar sut y newidiodd data presenoldeb ysgol yn ystod y pandemig yn ei gwneud hi’n anodd nodi’n llawn y tueddiadau am bresenoldeb presennol yn yr ysgol o gymharu â chyn-Covid, mae presenoldeb wedi gwaethygu. Mae data Llywodraeth Cymru yn dangos bod absenoldeb cyffredinol rhwng 3.5 a 5 pwynt canran yn uwch, bron ddwywaith y lefel cyn y pandemig[3].

Disgwylir i Lywodraeth Cymru gyhoeddi canllawiau presenoldeb newydd ym mis Medi 2023, ac er mwyn sicrhau ei fod yn cael ei lywio gan lais y rhieni, comisiynodd Llywodraeth Cymru Parentkind i gynnal ymchwil ymhlith rhieni a gofalwyr yng Nghymru sydd â phlentyn â phroblemau presenoldeb, er mwyn deall mwy am y rhesymau dros eu habsenoldebau, y gefnogaeth a gynigir, a pha gymorth fyddai’n ddefnyddiol i’w teulu.

Rhannwyd manylion yr arolwg gan Lywodraeth Cymru gyda’r testun ategol yn gwahodd rhieni a gofalwyr â phlentyn sydd â phresenoldeb gwael ar hyn o bryd, neu sydd wedi cael problemau â phresenoldeb gwael, i lenwi’r holiadur ar-lein[4].

Fel y manylir yn adran 3, cafwyd ymateb mawr i’r arolwg, gyda 2,616 o ymatebion i gyd, 654 ohonynt gan rieni â phlentyn sydd wedi bod yn absennol am fwy nag 20 diwrnod mewn blwyddyn ysgol (ac eithrio pan gaewyd ysgolion oherwydd y pandemig). Er nad ydym yn gwybod a yw’r canlyniadau’n gynrychioliadol o holl rieni Cymru gan ei fod wedi’i leoli fel arolwg ar gyfer rhieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb (ac felly rydym yn rhagweld y bydd rhieni plant heb bresenoldeb gwael yn llai tebygol o fod wedi’i gwblhau) rydym yn wedi derbyn nifer ddigon mawr o ymatebion gan rieni y mae eu plentyn wedi cael mwy nag 20 diwrnod o absenoldeb i roi hyder i ni yn y canlyniadau hynny ar gyfer y grŵp targed hwn o rieni a gofalwyr.

[2] *https://research.senedd.wales/research-articles/increased-school-absence-how-did-the-pandemic-affect-school-attendance/*
[3] *https://www.gov.wales/summary-absenteeism-school-and-during-coronavirus-covid-19-pandemic-september-2014-august-2022-html cited in https://research.senedd.wales/research-articles/increased-school-absence-how-did-the-pandemic-affect-school-attendance/*
[4] *Fe wnaethom ddewis peidio â diffinio presenoldeb gwael yn y testun rhagarweiniol gan ein bod am glywed gan rieni a oedd yn ystyried bod presenoldeb eu plentyn yn wael yn seiliedig ar eu diffiniad eu hunain.*

3. Methodoleg

Roedd arolwg ar-lein, a hyrwyddwyd i rieni plant oedran ysgol â phroblemau â phresenoldeb isel[5] trwy ysgolion a chysylltiadau eraill â Llywodraeth Cymru, yn weithredol rhwng 24 Tachwedd 2022 a 24 Ionawr 2023. Cwblhaodd cyfanswm o 2,616 o rieni yr arolwg, gyda 2,584 o rieni yn cwblhau'r fersiwn iaith Saesneg a 32 o rieni yn cwblhau'r fersiwn Gymraeg. Lle'r oedd gan rieni fwy nag un plentyn â phroblemau presenoldeb, gofynnwyd iddynt ateb y cwestiynau gydag un o'r plant hyn yn benodol mewn golwg.

Dylid nodi bod yr adroddiad yn blaenoriaethu ymatebion rhieni a ddywedodd fod eu plentyn wedi bod yn absennol o'r ysgol am o leiaf 20 diwrnod mewn blwyddyn ysgol. Fel y soniwyd yn flaenorol, mae hyn oherwydd bod ffocws yr adroddiad hwn ar rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb. Gellir gwahaniaethu canlyniadau yn ôl nifer yr ymatebion ar bob siart (N=) a lliwiau siart (mae ffigurau 1-12 mewn glas yn dangos canlyniadau pob rhiant ac mae ffigurau 13-36 mewn porffor yn dangos canlyniadau rhieni â phlentyn ag o leiaf 20 diwrnod ' absenoldeb).

Mae'r canrannau wedi'u talgrynnu i'r rhif cyfan agosaf er mwyn gwneud y dehongliad yn syml ac felly efallai na fyddant yn adio i 100%.

[5]Wedi'i ddiffinio yn yr arolwg hwn fel mwy nag 20 diwrnod o absenoldeb mewn blwyddyn ysgol

4. Demograffeg yr ymatebwyr

FFIGUR 1 *Pa fath o ysgol mae eich plentyn yn ei mynychu?*

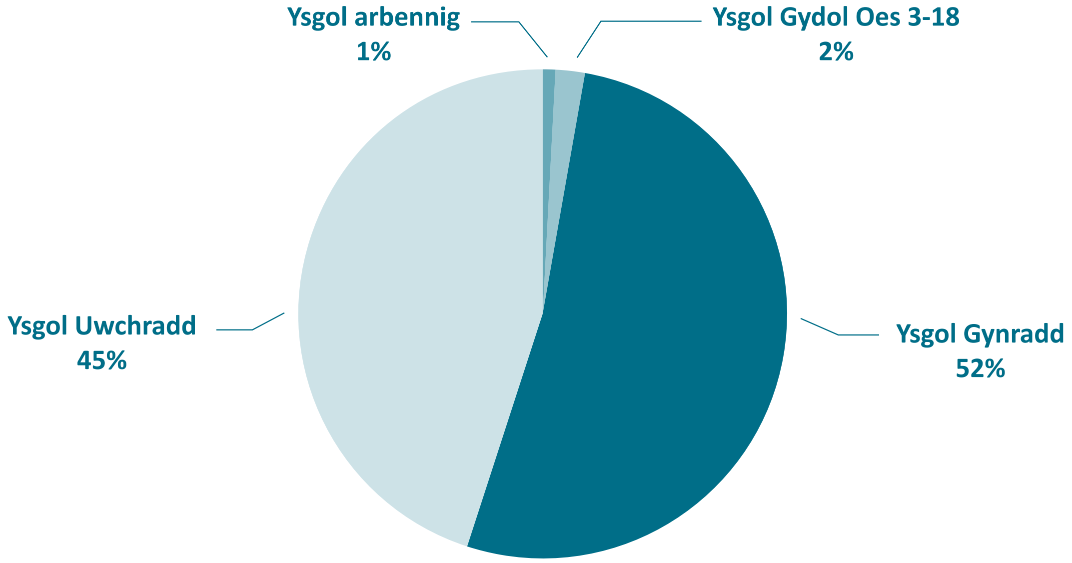

N = 2,616

FFIGUR 2 *Ydych chi'n ystyried eich hun yn byw mewn lleoliad trefol (h.y. tref, dinas) neu leoliad gwledig (h.y. pentref)?*

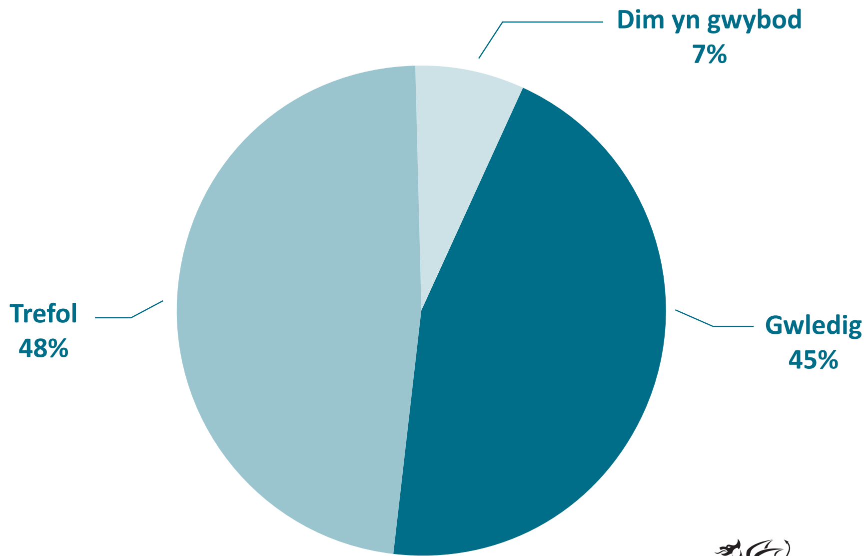

N = 2,616

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

FFIGUR 3 *A oes gan eich plentyn Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)?*

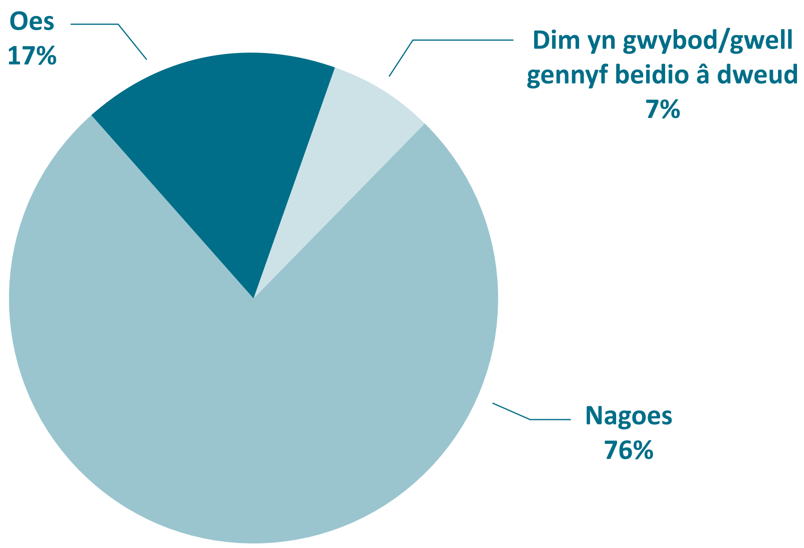

N = 2,616

FFIGUR 4 *Ydych chi'n hawlio unrhyw fudd-daliadau sy'n golygu bod eich plentyn yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim?*

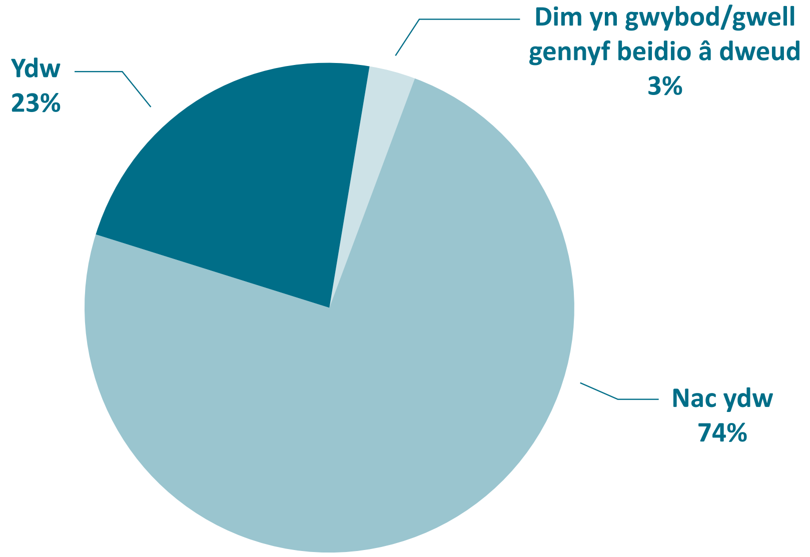

N = 2,616

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

5. Canlyniadau

5.1. Disgwyliadau a pholisïau presenoldeb

Gofynnwyd i rieni a oes gan ysgol eu plentyn bolisi ysgrifenedig ar bresenoldeb. Fel y dengys Ffigur 5, dywedodd 59% o'r holl rieni wrthym fod polisi o'r fath gan eu hysgol a dywedodd 7% nad oes. Yn ddiddorol, nid yw traean (34%) o rieni yn gwybod a oes gan ysgol eu plentyn bolisi presenoldeb ysgrifenedig, er bod hwn yn ofyniad.

FFIGUR 5 *A oes gan ysgol eich plentyn bolisi ysgrifenedig ar bresenoldeb?*

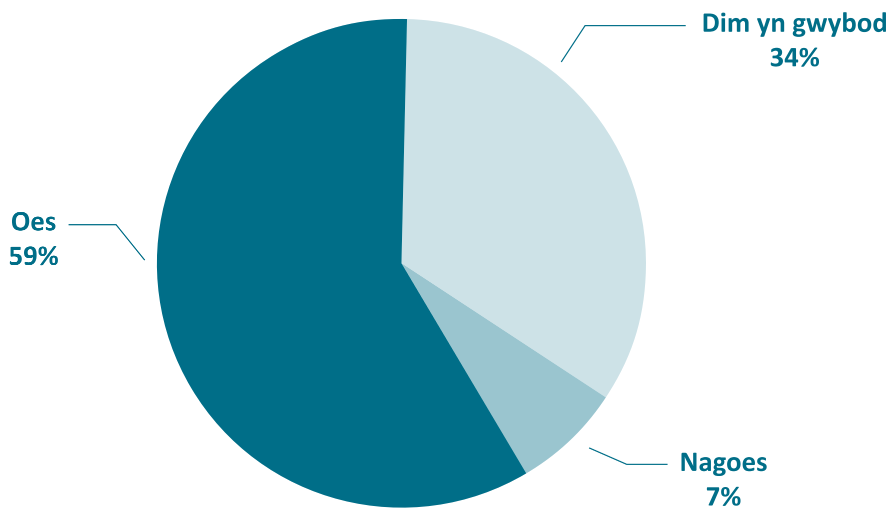

N = 2,610

Dywedodd y mwyafrif helaeth (84%) o rieni eu bod yn ymwybodol o ddisgwyliadau ysgol eu plentyn o ran presenoldeb (Ffigur 6). Dywedodd ychydig dros un o bob deg (11%) o rieni nad yw ysgol eu plentyn wedi cyfleu eu disgwyliadau ynghylch presenoldeb, gyda 5% o rieni yn ansicr. Dywedodd y rhan fwyaf o rieni a oedd yn gwybod am ddisgwyliadau presenoldeb fod y wybodaeth hon yn glir ac yn hawdd ei deall (56% yn hawdd iawn, 28% yn eithaf hawdd - Ffigur 7).

FFIGUR 6 *A yw'r ysgol wedi cyfleu ei disgwyliadau ynghylch presenoldeb gyda chi?*

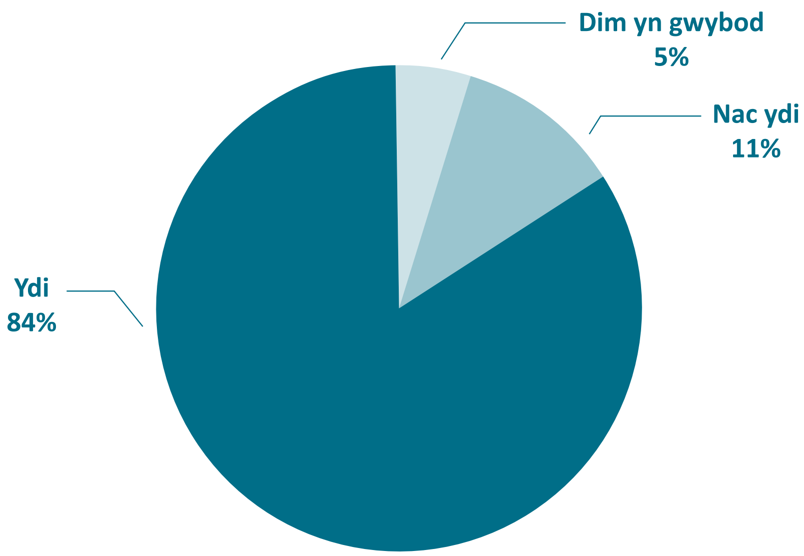

N = 2,616

FFIGUR 7 *A oedd y wybodaeth hon yn glir ac yn hawdd ei deall?*

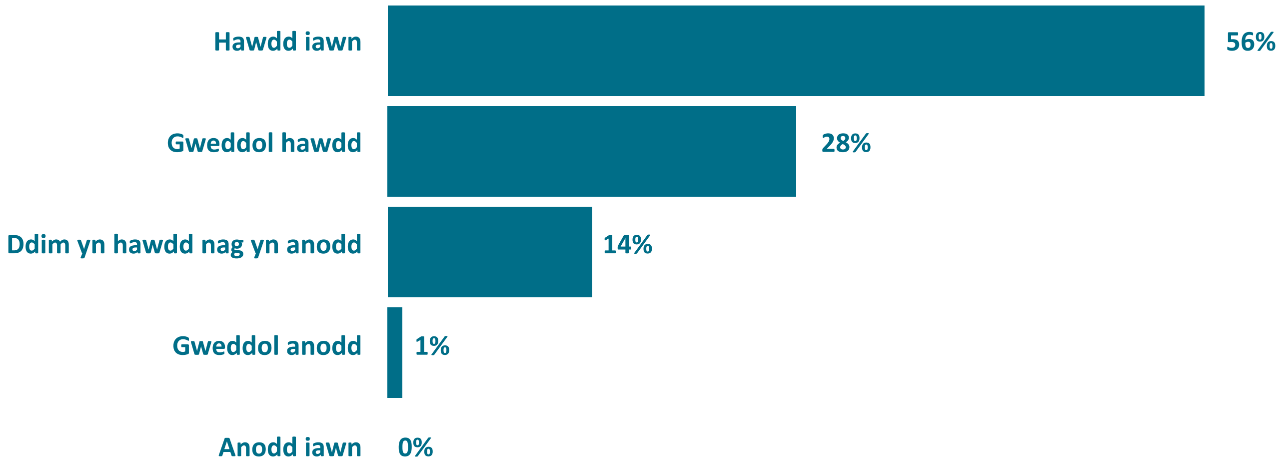

N = 2,333

Rhestrodd 97% o rieni o leiaf un cyswllt yn yr ysgol y byddent yn gyfforddus yn siarad â hwy am bolisi presenoldeb yr ysgol. Dywedodd tua dwy ran o dair o rieni y byddent yn teimlo'n gyfforddus yn trafod polisi presenoldeb yr ysgol gydag athro dosbarth eu plentyn neu bennaeth yr ysgol, gyda bron i hanner yn dweud y byddent yn hapus i ymgysylltu â staff derbyn yr ysgol gyda chwestiynau (Ffigur 8).

Crybwyllwyd rolau mwy penodol fel Swyddogion Ymgysylltu â Theuluoedd neu Gydlynwyr Anghenion Dysgu Ychwanegol gan gyfran lawer llai o rieni, er bod hyn yn debygol o adlewyrchu na fyddai pob ysgol yn gallu eu cynnig fel opsiwn.

FFIGUR 8 *Pe bai gennych gwestiynau am bolisi presenoldeb yr ysgol, gyda phwy y byddech yn teimlo'n gyfforddus yn siarad am y cwestiynau hynny?*

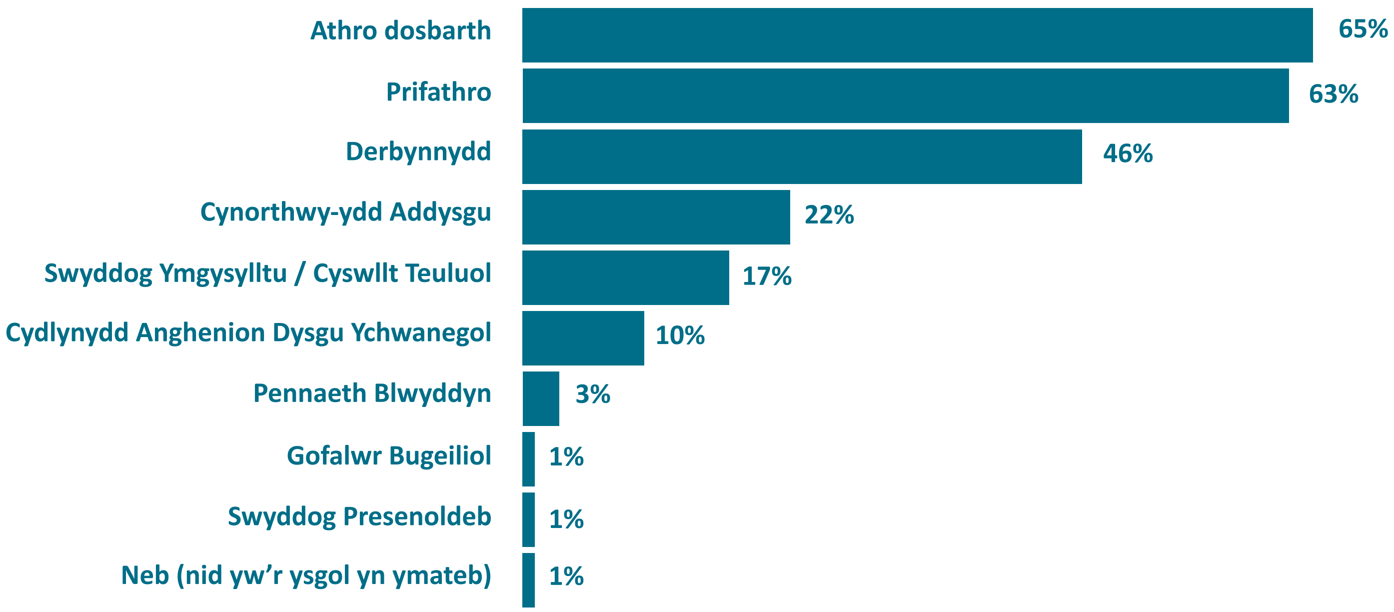

N = 2,333

O ran dilyniant ar ddiffyg presenoldeb, dywedodd 38% o'r holl rieni wrthym fod yr ysgol yn cysylltu â nhw bob amser y bore hwnnw os yw eu plentyn yn absennol o'r ysgol, a dywedodd 16% arall y cysylltir â nhw fel arfer yr un bore (Ffigur 9). Dywedodd 9% o rieni mai dim ond ar rai achlysuron y cysylltir â nhw'n syth a dywedodd bron i un rhan o bump (18%) na chysylltir â'u plentyn yr un bore os yw'n absennol. Nid oedd un rhan o bump o'r holl rieni'n gwybod a yw ysgol eu plentyn yn cysylltu â nhw ar unwaith os yw eu plentyn yn absennol.

FFIGUR 9 *Os yw eich plentyn yn absennol o'r ysgol, a yw'r ysgol yn cysylltu â chi ar unwaith h.y. yr un bore?*

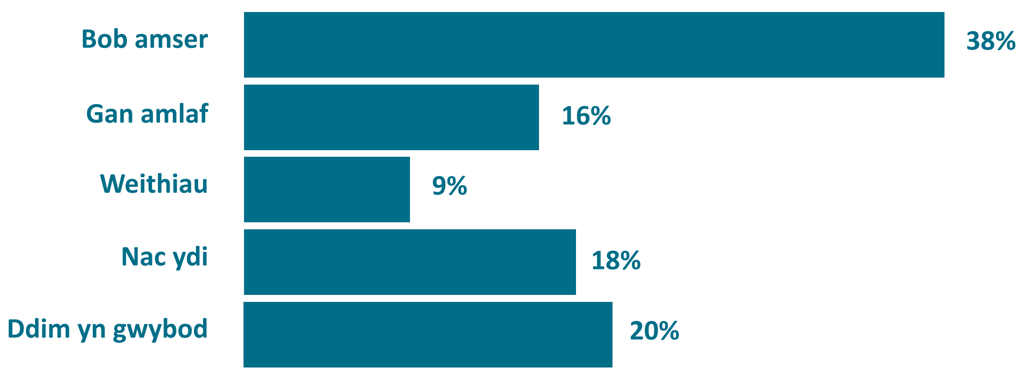

N = 2,610

5.2. Rhwystrau rhag mynychu’r ysgol

Gofynnwyd i rieni a oedd gan eu plentyn unrhyw rwystrau i fynychu’r ysgol yn rheolaidd ai peidio. Fel y dengys Ffigur 10, er i 64% o rieni ddweud na, dywedodd mwy na chwarter (27%) y rhieni fod hynny’n wir, gyda 19% yn dweud fod y rhwystrau wedi gwaethygu ers y pandemig, 6% yn dweud eu bod fel yr oeddent cyn y pandemig a 2% yn dweud bod y sefyllfa wedi gwella ers y pandemig. Dywedodd 6% arall o rieni nad oedd gan eu plentyn unrhyw rwystrau ar hyn o bryd ond fod yna rai yn flaenorol.

FFIGUR 10 *A oes gan eich plentyn unrhyw rwystrau i fynychu’r ysgol yn rheolaidd?*

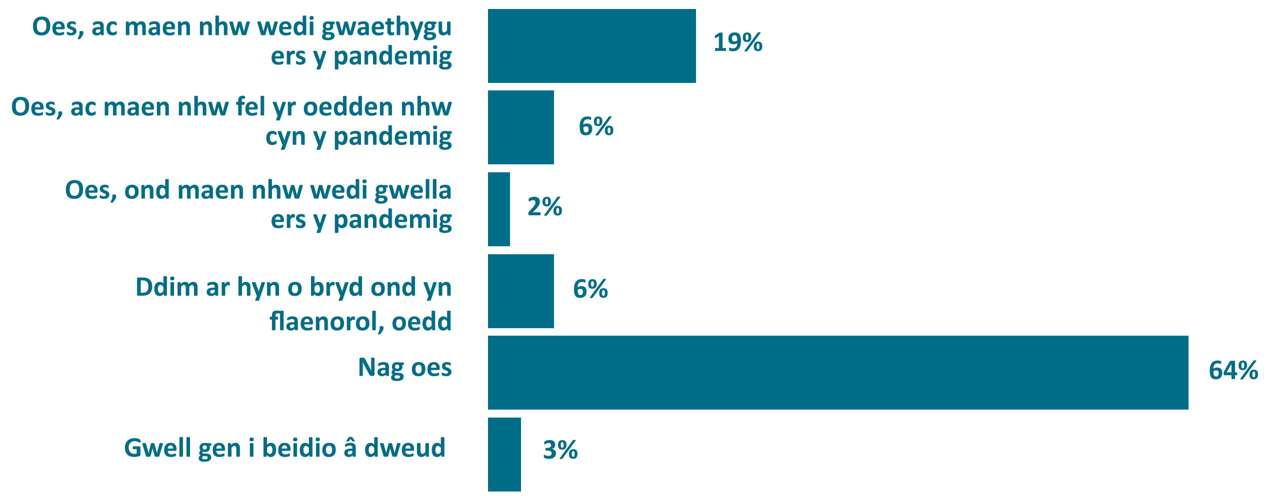

N = 2,604

Disgrifiodd rhieni amrywiaeth o rwystrau a oedd yn dylanwadu ar eu plentyn yn mynychu’r ysgol, gydag ychydig dros hanner yr ymatebwyr yn nodi salwch fel ffactor allweddol, un o bob tri bod eu plentyn yn gwrthod mynd i’r ysgol a thua un o bob pump bod gan eu plant anghenion heb eu diwallu (Ffigur 11).

Cafodd y cwestiwn hwn hefyd nifer anarferol o uchel o ymatebion ‘Arall’, gyda thua thraean o rieni yn rhoi rhyw fath o sylw ychwanegol. Roedd rhai o’r rhain yn tynnu sylw at ffactorau nad oeddent yn y rhestr, ond mewn nifer o achosion fe wnaethant nodi’r ffactorau a oedd wedi’u cynnwys, ond aethant i fanylder ynghylch beth roedd hynny’n ei olygu’n ymarferol a pham ei fod yn broblem.

Gallai’r materion mwyaf cyffredin a godwyd o dan y categori ‘Arall’ gael eu grwpio’n fras i blentyn sy’n cael problemau’n ymwneud ag iechyd meddwl (125 o ymatebion) neu faterion meddygol (95 o ymatebion), gyda nifer sylweddol ohonynt yn ymwneud â chyflyrau cronig na ddisgwylid iddynt wella ac mae’n bosibl iawn y caent eu dosbarthu fel anableddau o dan y Ddeddf Cydraddoldeb.

Roedd tua 44 o ymatebion ‘Arall’ yn ymwneud â materion yn ymwneud â’r plentyn yn anhapus yn yr ysgol neu ag amgylchedd yr ysgol. Er y crybwyllwyd bwlio gan ddisgyblion eraill, roedd peth o hyn hefyd yn ymwneud ag ymddygiad athrawon a materion ehangach, gan gynnwys rhai yn ymwneud â pholisïau ysgol a oedd yn y pen draw yn cael effaith negyddol ar bresenoldeb, megis cyfyngu ar egwyliau toiled yn ystod gwersi gan arwain at sefyllfaoedd anodd gyda disgyblion oedd yn dioddef mislif.

Llywodraeth Cymru Welsh Government
Parentkind Bringing together home & school

39 Roedd ymatebion 'Arall' yn codi materion yn ymwneud â mynd i'r ysgol ac oddi yno, gyda thua dwy ran o dair yn ymwneud yn uniongyrchol â
materion cludiant a'r traean arall yn ymwneud ag anawsterau a brofir gan y rhiant (anableddau neu salwch yn nodweddiadol) a oedd yn effeithio ar eu gallu i gael eu plant i'r ysgol.

Soniodd 21 o rieni yn benodol am Covid ac effaith gyffredinol y pandemig fel rhywbeth sydd wedi effeithio ar bresenoldeb eu plentyn.

FFIGUR 11 *Pa fath o rwystrau ydych chi'n eu hwynebu wrth gefnogi'ch plentyn i fynychu'r ysgol?*

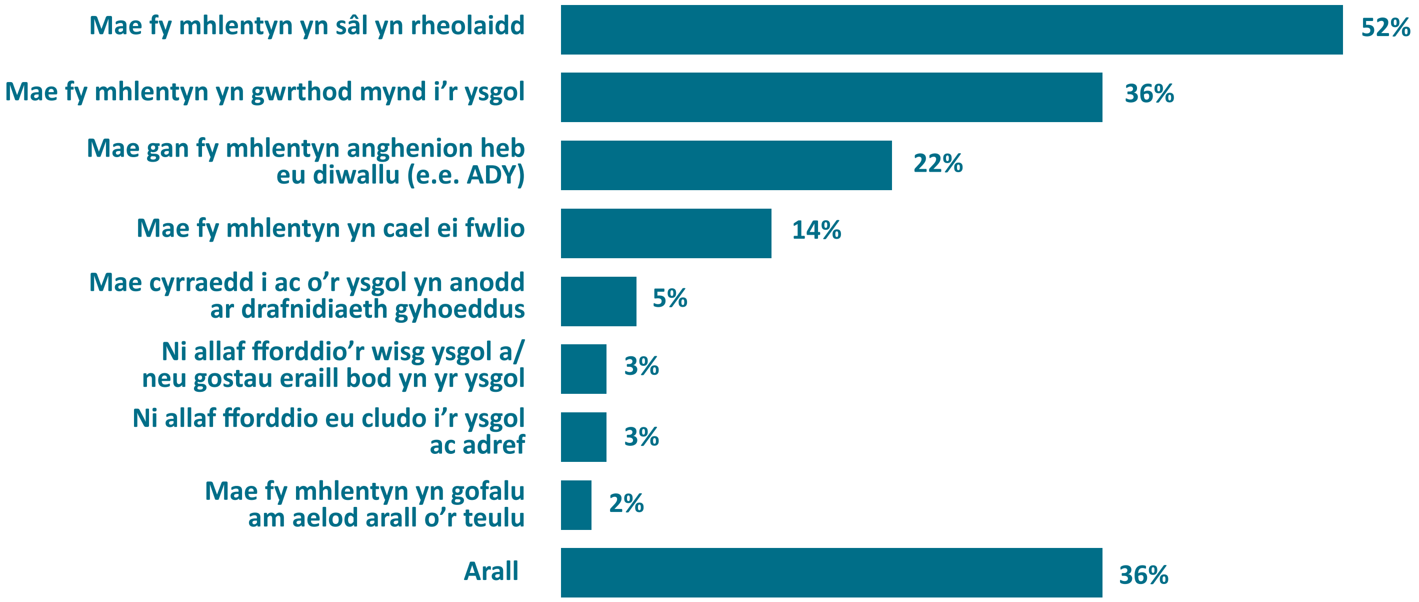

N = 915

Gofynnwyd i rieni a oedd eu plentyn wedi bod yn absennol o'r ysgol am fwy nag 20 diwrnod yn y flwyddyn ysgol lawn ddiwethaf (2021-22), neu mewn blynyddoedd ysgol blaenorol (ond heb gynnwys pan gaewyd ysgolion oherwydd Covid). Dywedodd 25% o rieni oedd, roedd eu plentyn wedi bod yn absennol am o leiaf 20 diwrnod mewn blwyddyn ysgol a dywedodd 62% o rieni nad oedd eu plentyn wedi bod (Ffigur 12). Nid oedd 13% o rieni yn siŵr a oedd eu plentyn wedi bod yn absennol am fwy nag 20 diwrnod.

FFIGUR 12 *A yw eich plentyn wedi bod yn absennol o'r ysgol am fwy nag 20 diwrnod yn y flwyddyn ysgol lawn ddiwethaf (2021-22), neu mewn blynyddoedd ysgol blaenorol (ac eithrio pan gaewyd ysgolion oherwydd Covid)?*

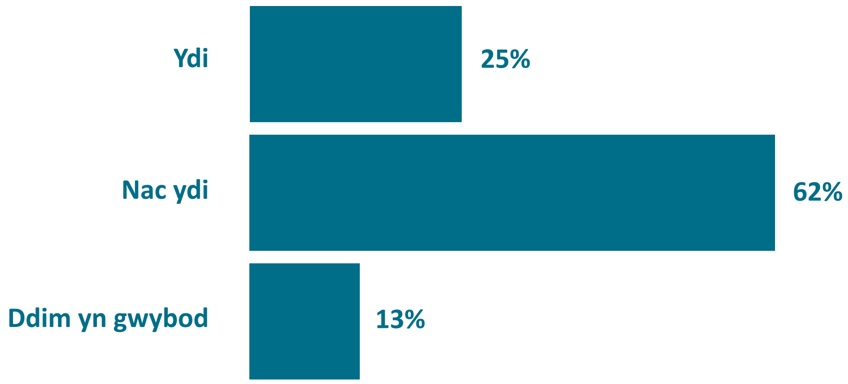

N = 2,605

Mae adran nesaf y canfyddiadau yn yr adroddiad hwn yn seiliedig ar ymatebion gan y 654 o rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb, yr ydym yn eu diffinio fel y rheini sydd â phlentyn yn absennol o'r ysgol am o leiaf 20 diwrnod mewn blwyddyn ysgol (ac eithrio cau ysgolion oherwydd y pandemig).

Cyn archwilio canlyniadau'r cwestiynau arolwg sy'n weddill, mae'n werth nodi bod rhai gwahaniaethau yn y dadansoddiad demograffig o'r rhieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb o gymharu â demograffeg yr holl rieni a ymatebodd a gwmpesir yn Adran 4. Fel mae Tabl 1 yn dangos, mae rhieni ysgolion uwchradd yn cyfrif am ganran uwch o ymatebwyr â phlentyn â phroblemau presenoldeb na rhieni ysgol gynradd (53% o'i gymharu â 43%) o gymharu â'r dadansoddiad ar gyfer yr holl rieni a gwblhaodd yr arolwg hwn. Yn yr un modd, mae rhieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb yn fwy tebygol o ddweud bod gan eu plentyn Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) o gymharu â'r holl ymatebwyr (29% o'i gymharu â 17%) ac yn fwy tebygol o fod â phlentyn sy'n gymwys i gael Prydau Ysgol Am Ddim (PyDd) (38% o'i gymharu â 23%).

O edrych ar ganlyniadau cwestiynau blaenorol yn benodol ar gyfer y rhieni hynny â phlentyn â phroblemau presenoldeb, yn gyffredinol mae'r canlyniadau yn debyg i'r rhai a adroddwyd yn gynharach ar gyfer pob rhiant (gweler yr Atodiad am ddata). Un gwahaniaeth yw bod rhieni sydd â phlentyn â phroblem presenoldeb yn fwy tebygol o gael eu cysylltu gan yr ysgol ar unwaith os yw eu plentyn yn absennol (62% yn dweud bob amser neu gan amlaf o gymharu â 54% o'r holl rieni).

Y gwahaniaeth mawr arall, nid yw'n syndod, yw'r ganran o rieni sy'n dweud wrthym fod gan eu plentyn rwystrau i fynychu'r ysgol yn rheolaidd. Fel y dengys Ffigur 13, dywedodd bron i chwech o bob deg (59%) o'r rhieni hyn oes, mae gan eu plentyn rwystrau i fynychu'r ysgol o gymharu â 27% o'r holl rieni (Ffigur 10). Yn ddiddorol, dywedodd mwy na chwarter (27%) o rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb nad oes gan eu plentyn unrhyw rwystrau i fynychu'r ysgol yn rheolaidd, er gwaethaf cael mwy nag 20 diwrnod o absenoldeb yn y flwyddyn ysgol.

TABL 1 *Dadansoddiad demograffig o'r garfan o rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb:*

	% y rhieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb *(N=654)*	% yr holl rieni *(N=2,616)*
MATH O YSGOL:		
Cynradd	**43%**	52%
Uwchradd	**53%** ↑	45%
Arbennig	**2%**	1%
Ysgol Gydol Oes 3-18	**2%**	2%
LLEOLIAD:		
Gwledig	**45%**	45%
Trefol	**45%**	48%
Ddim yn gwybod	**10%**	7%
ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL (ADY):		
Oes	**29%** ↑	17%
Nag oes	**59%**	76%
Ddim yn gwybod/gwell gen i beidio â dweud	**12%**	7%
CYMWYS AR GYFER PRYDAU YSGOL AM DDIM (PYDD)		
Ydi	**38%** ↑	23%
Nac ydi	**58%**	74%
Ddim yn gwybod/gwell gen i beidio â dweud	**4%**	3%

FFIGUR 13 *A oes gan eich plentyn unrhyw rwystrau i fynychu'r ysgol yn rheolaidd? (Rhieni gyda phlentyn sydd â phroblemau presenoldeb)*

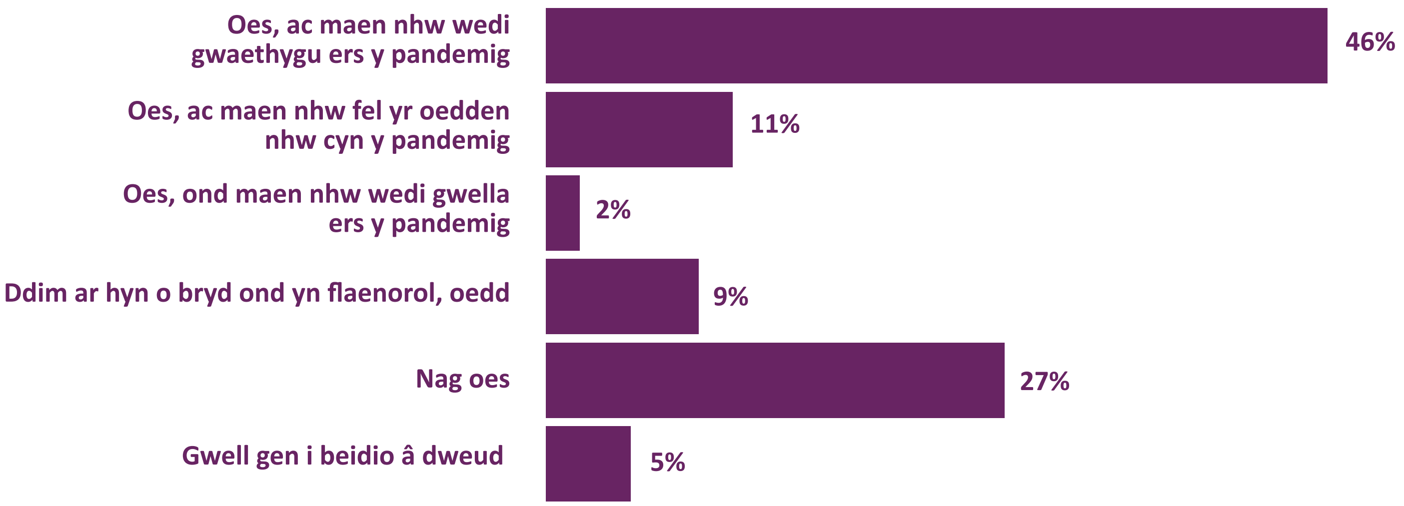

N = 650

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

Roedd rhieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb yn fwy tebygol o adrodd eu bod yn wynebu rhwystrau yn ymwneud â materion iechyd, eu bod yn gwrthod mynd i'r ysgol a bod ganddynt anghenion heb eu diwallu (Ffigur 14). Ar y cyfan, mae dosbarthiad y rhwystrau yn gymharol debyg i'r hyn a ymatebodd pob rhiant, er bod cynnydd mwy sylweddol mewn gwrthod mynychu'r ysgol.

Mae darlun tebyg i'w weld ymhlith y traean o rieni a roddodd ymatebion 'Arall', a oedd yn cynnwys cymysgedd o rwystrau eraill a rhieni yn rhoi gwybodaeth ychwanegol am y rhwystrau a restrir uchod. Yn yr ymatebion hyn, nododd rhieni y gallai 'sâl' gyfeirio at faterion yn ymwneud ag iechyd meddwl (125 o ymatebion) yn ogystal ag iechyd corfforol (95 o ymatebion) ac y gallai gwrthod mynd i'r ysgol fod yn gysylltiedig â nifer o ffactorau gwahanol (e.e. profedigaeth, bwlio, bod yn anhapus yn yr ysgol neu amgylchedd yr ysgol, materion ymddygiad, ac ati.)

FFIGUR 14 *Pa fath o rwystrau ydych chi'n eu hwynebu wrth gefnogi'ch plentyn i fynychu'r ysgol?*

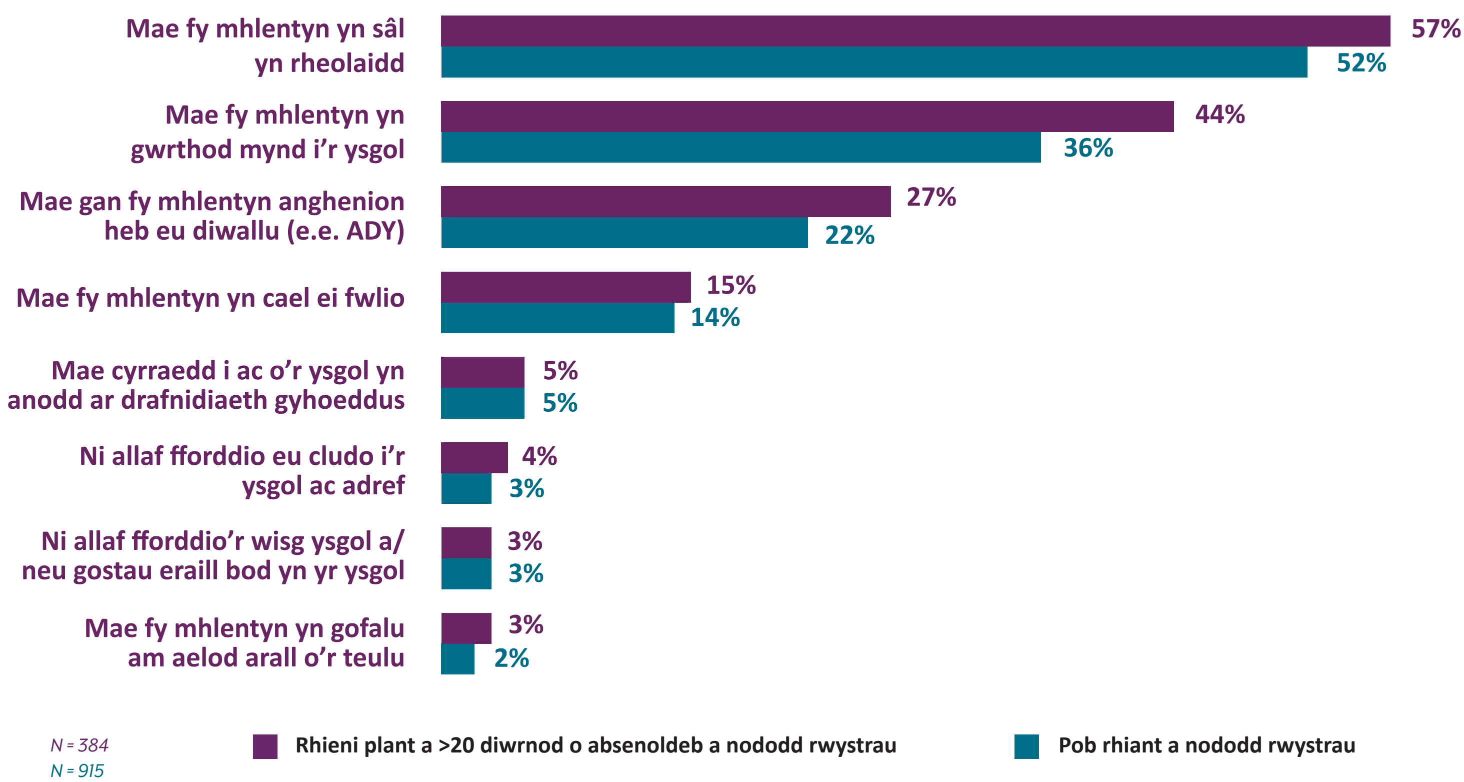

Fe wnaethom hefyd archwilio i ba raddau roedd profiadau rhieni o'r rhwystrau hyn wedi newid yn dilyn y pandemig, er mwyn deall beth allai fod yn gyrru'r cynnydd mewn absenoldeb a adroddwyd yng Nghymru. Ymhlith rhieni plant â phroblemau presenoldeb a ddywedodd eu bod wedi profi rhwystrau penodol, dywedodd 4% fod y sefyllfa wedi gwella ers y pandemig, dywedodd 19% fod pethau wedi aros yn fras yr un peth a dywedodd 77% fod y sefyllfa wedi gwaethygu ers y pandemig.

Yn y rhan fwyaf o achosion, ailadroddwyd y proffil hwn yn fras ar draws y gwahanol fathau o rwystrau ac ar draws gwahanol grwpiau o rieni, ond mewn rhai lleoedd roedd gwahaniaethau nodedig:

- Roedd rhieni â phlant mewn ysgol uwchradd yn fwy tebygol o adrodd bod rhwystrau wedi gwaethygu (81%) na'r rheini â phlant mewn ysgol gynradd (71%).
- Roedd rhieni'n fwy tebygol o adrodd bod y sefyllfa wedi gwaethygu ers y pandemig pan ddoi i blant yn gwrthod mynd i'r ysgol (85% o'i gymharu â 77%), gallu fforddio cludiant (84% o'i gymharu â 77%) a chost gwisg ysgol a chostau eraill mynychu'r ysgol (90% o'i gymharu â 77%)
- Adroddodd rhieni lai o broblemau gyda thrafnidiaeth gyhoeddus ar ôl y pandemig. Ar gyfartaledd, dywedodd 4% o rieni plant â phresenoldeb gwael wrthym fod problemau wedi gwella, ond cododd hyn i 9% ymhlith rhieni a soniodd am faterion trafnidiaeth fel rhwystr. Yn ddiddorol, nid oedd unrhyw wahaniaeth arwyddocaol mewn materion trafnidiaeth a adroddwyd rhwng rhieni mewn lleoliadau gwledig neu drefol.

Yna gofynnwyd i rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb ynghylch dosbarthiad yr absenoldebau hyn. Fel y dengys Ffigur 15, dywedodd bron i hanner (46%) fod 20+ diwrnod o absenoldeb eu plentyn yn cynnwys cyfnodau o absenoldeb byrrach ar draws y flwyddyn o gymharu â 14% a ddywedodd fod absenoldeb eu plentyn yn gyfnodau olynol o amser (e.e. 10 diwrnod neu fwy). Dywedodd 38% wrthym ei fod yn gyfuniad o'r ddau.

FFIGUR 15 *Os ie, a fyddech chi'n dweud bod absenoldeb eich plentyn yn...*

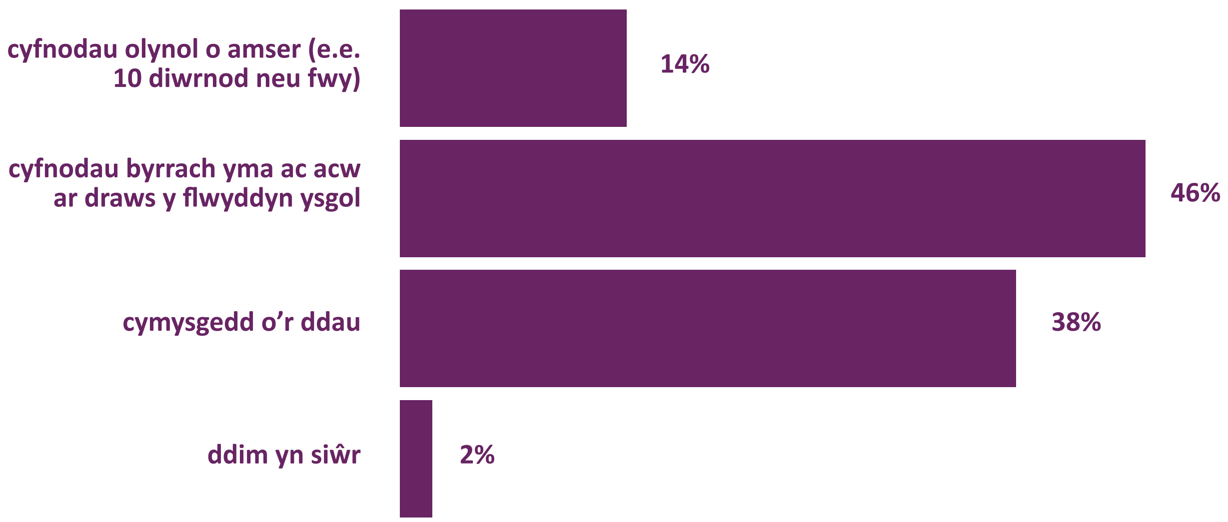

N = 651

Gofynnwyd i hanner y rhieni (50%) am fanylion unrhyw faterion a allai fod yn effeithio ar fod eu plentyn yn yr ysgol a dywedodd 47% nad yw ysgol eu plentyn wedi gwneud ymholiadau (Ffigur 16). Mae rhieni ysgolion uwchradd yn fwy tebygol o gael eu holi am unrhyw faterion na rhieni ysgol gynradd (Ffigur 17), fel y mae rhieni â phlentyn ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) a rhieni â phlentyn sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim (PYDd) o gymharu â rhieni heb blentyn ag ADY neu heb PYDd.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government
Parentkind
Bringing together home & school

FFIGUR 16 *A yw eich ysgol wedi gofyn i chi am fanylion unrhyw faterion a allai fod yn effeithio ar eich plentyn yn mynychu'r ysgol?*

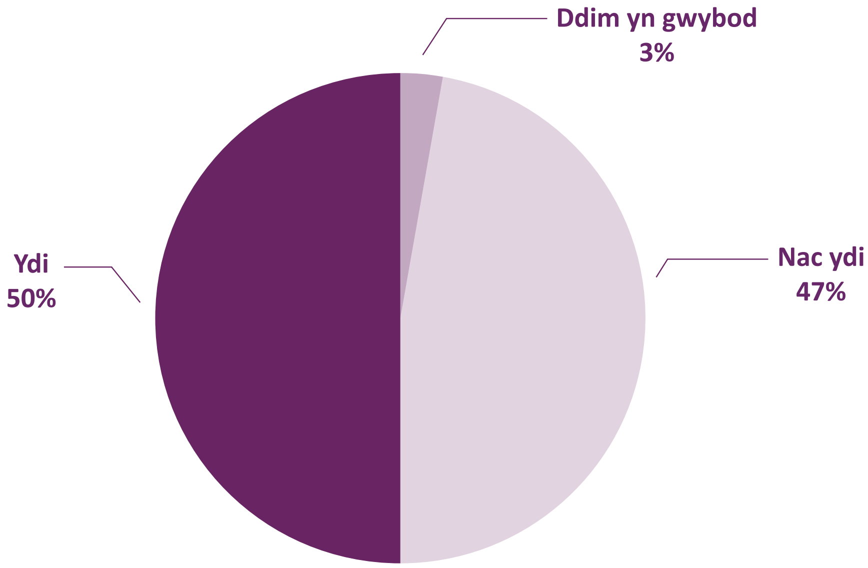

N = 653

FFIGUR 17 *A yw eich ysgol wedi gofyn i chi am fanylion unrhyw faterion a allai fod yn effeithio ar eich plentyn yn mynychu'r ysgol? Yn ôl math o ysgol/lleoliad/ADY/PYDd*

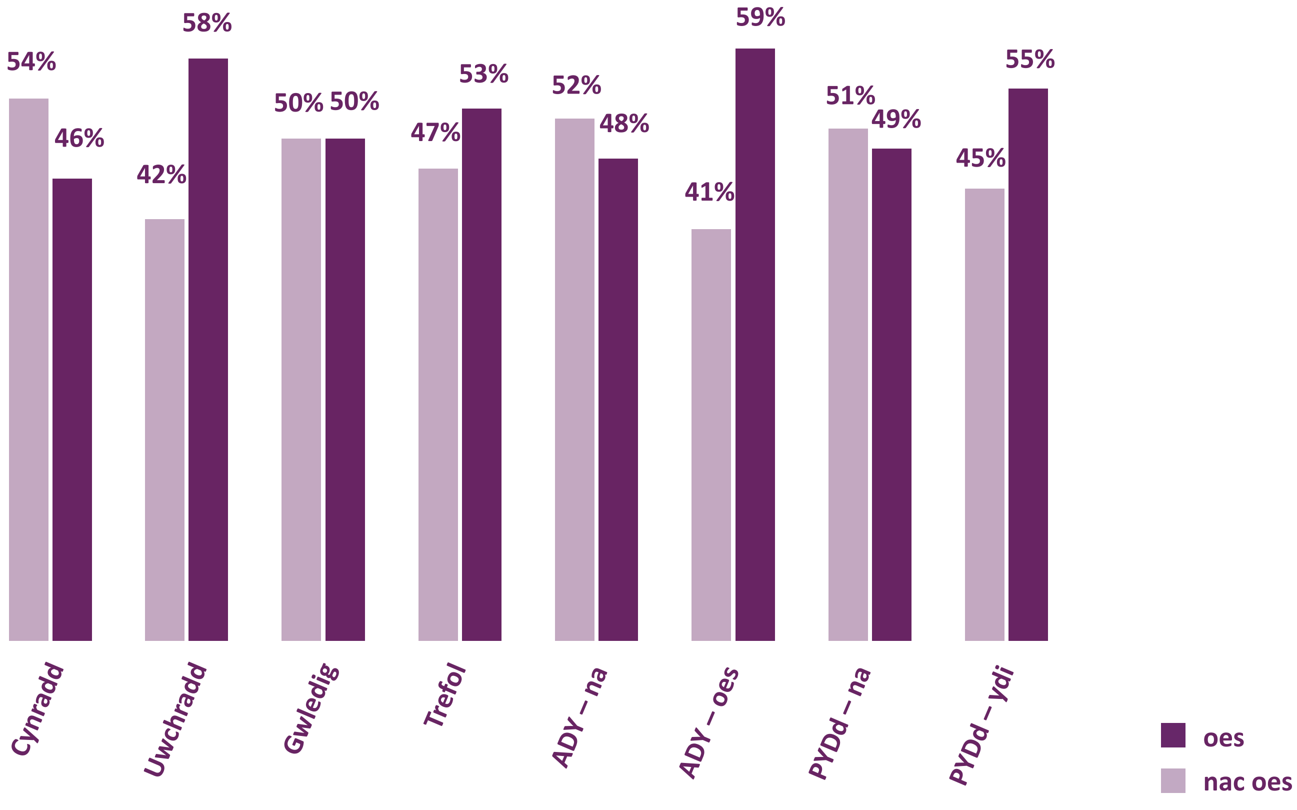

N = 560 - 611
Ysgolion 3-18/ysgolion arbennig/ddim yn gwybod/gwell gen i beidio dweud wedi'u hepgor

Llywodraeth Cymru Welsh Government

Parentkind Bringing together home & school

5.3. Cefnogaeth a gynigir

Gofynnwyd i rieni pa gymorth y mae ysgol eu plentyn wedi'i gynnig. Roedd hwn yn gwestiwn agored a roddodd gannoedd o atebion. Roedd yr ymatebion a roddwyd gan rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb yn cynnwys gwahanol amserlenni, cardiau 'seibiant' o wersi ac addasiadau eraill yn y dosbarth/ysgol, sesiynau cwnsela, athrawon cefnogol, a chymorth lles. Dangosir amlder cymharol y themâu yn Ffigur 18. Nid oedd gan eu plentyn unrhyw rwystrau ar hyn o bryd ond roedd rhai yn flaenorol.

FFIGUR 18 *Pa gymorth y mae ysgol eich plentyn wedi'i gynnig?*

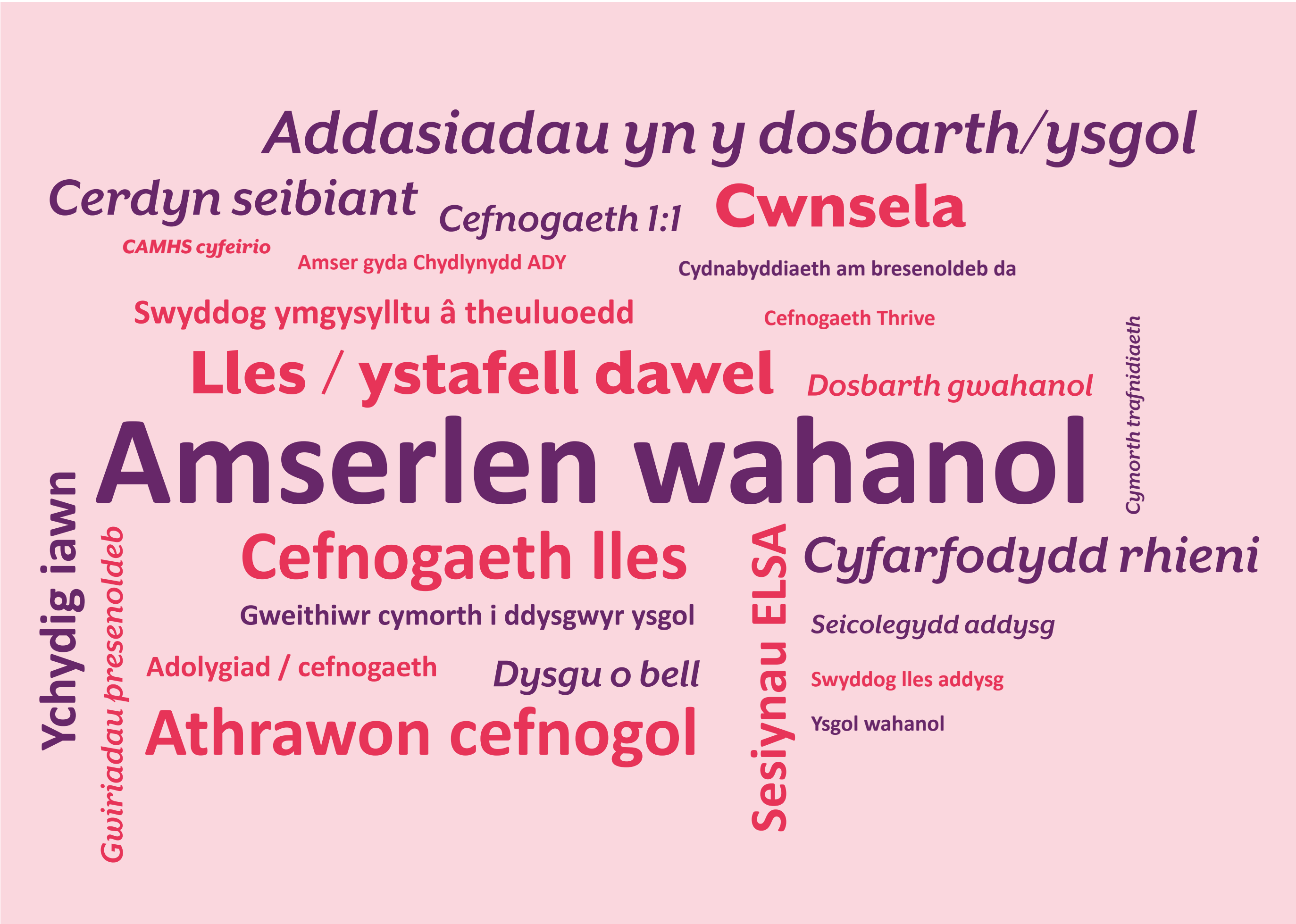

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

Isod mae rhai dyfyniadau gan rieni:

“Mae fy mhlentyn wedi cael cynnig cymorth lles ac wedi cael ei atgyfeirio’n ddiweddar at gwnselydd yr ysgol.”

“Nyrs Ysgol, cyfarfodydd rheolaidd, amserlen lai, newid dosbarthiadau a grwpiau dosbarth ac ati.”

“Maen nhw wedi bod yn gefnogol iawn mewn perthynas â phroblemau personol y teulu. Arweiniodd eu cymorth at wella presenoldeb fy mhlentyn.”

“Cyflwyniad yn ôl i’r ysgol, roedd hyn ar ôl y pandemig, gan hwyluso fy mab yn ôl i drefn yr ysgol gyda dyddiau byrrach a chefnogaeth ychwanegol. Cafodd ei annog a’i wneud i deimlo’n hyderus ynglŷn â dychwelyd i’r ysgol.”

“Llai o amserlen a CDU yn ei le. Llawer o addasiadau wedi’u gwneud.”

“Dosbarthiadau cefnogi a dosbarth anogaeth ar gyfer egwyl a chinio. Amserlen lai hefyd.”

“Gofal a sylw, hefyd gwaith i’w gwblhau o’r cartref os yn bosibl.”

“Mae gan yr ysgol dîm anogaeth sy’n darparu cefnogaeth ac anogaeth barhaus ac yn cynnig gofod diogel i’r plentyn.”

“Cadw cyswllt gyda fy mhlentyn yn rheolaidd pan yn yr ysgol.”

“Oherwydd salwch parhaus rydw i wedi cael codau mynediad ar gyfer dysgu ar-lein pan fydd fy mhlentyn yn teimlo’n ddigon da i’w wneud.”

“Sesiynau llesiant, mynediad i ystafell les, cerdyn seibiant.”

“Mae Cydlynydd ADY yn cael sesiynau lles rheolaidd gyda fy mhlentyn, maent yn rhoi lle tawel iddi pan fo angen. Maent yn gwbl gefnogol ac yn helpu’n aruthrol.”

“Rydym yn gweithio gyda Swyddog Ymgysylltu â Theuluoedd yr ysgol i geisio cael fy merch i mewn.”

“Mae gwaith yn cael ei ychwanegu at ystafell ddosbarth Google, a chynllun proses i helpu fy mhlentyn i ddal i fyny â gwaith a gollwyd.”

Fodd bynnag, dylid nodi mai’r ymateb mwyaf cyffredin i’r cwestiwn am y cymorth a gynigiwyd oedd dim.

“Dim, dim ond bygythiadau o ddirwyon.”

“Dim. Gofyn am gael siarad â’r pennaeth a ddywedodd eu bod yn brysur iawn.”

“Dim byd heblaw am gyfathrebu cyson i’m hatgoffa o bresenoldeb gwael.... Ddim yn helpu’r sefyllfa.”

“Dim. Mae’r pediatregydd a’r meddyg wedi awgrymu llai o ddiwrnodau a diwrnodau gorffwys. Y cyfan a gynigiwyd oedd pas yn ei thymor cyntaf ym mlwyddyn 7 ond roedd gormod o gywilydd ar fy merch i ddefnyddio hwn gan fod plant eraill yn pigo arni, ond dim cydymdeimlad gan y pennaeth blwyddyn.”

Llywodraeth Cymru
Welsh Government
Parentkind
Bringing together home & school

Yna gofynnwyd cwestiwn penodol i rieni am amserlenni. Fel y dengys Ffigur 19, dywedodd ychydig dros un rhan o bump o rieni (21%) fod yr ysgol wedi awgrymu amserlen wahanol i gefnogi eu plentyn i ddychwelyd i'r ysgol. Mae rhieni sydd â phlentyn ag ADY neu mewn ysgol uwchradd yn fwy tebygol o fod wedi cael yr awgrym o amserlen wahanol i ysgol eu plentyn.(Ffigur 20).

FFIGUR 19 *Ydy'r ysgol wedi awgrymu amserlen wahanol i gefnogi'ch plentyn i ddychwelyd i'r ysgol?*

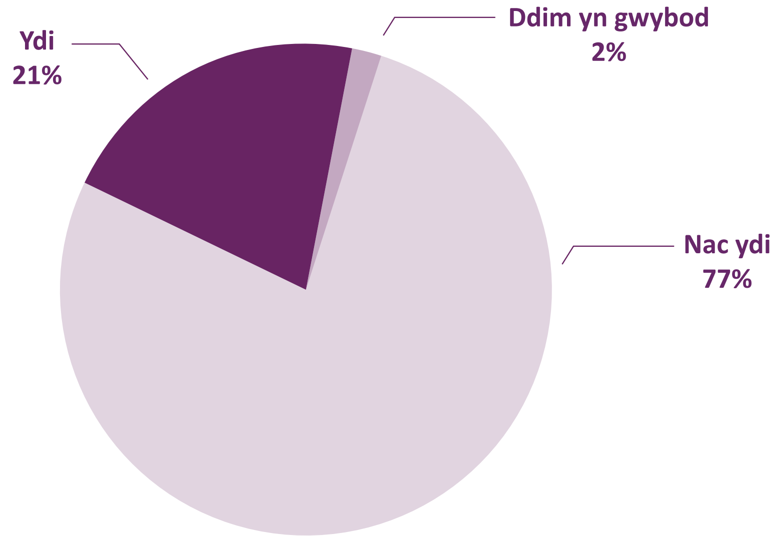

N = 648

FFIGUR 20 *Ydy'r ysgol wedi awgrymu amserlen wahanol i gefnogi'ch plentyn i ddychwelyd i'r ysgol? Yn ôl math o ysgol / lleoliad / ADY / PYDd*

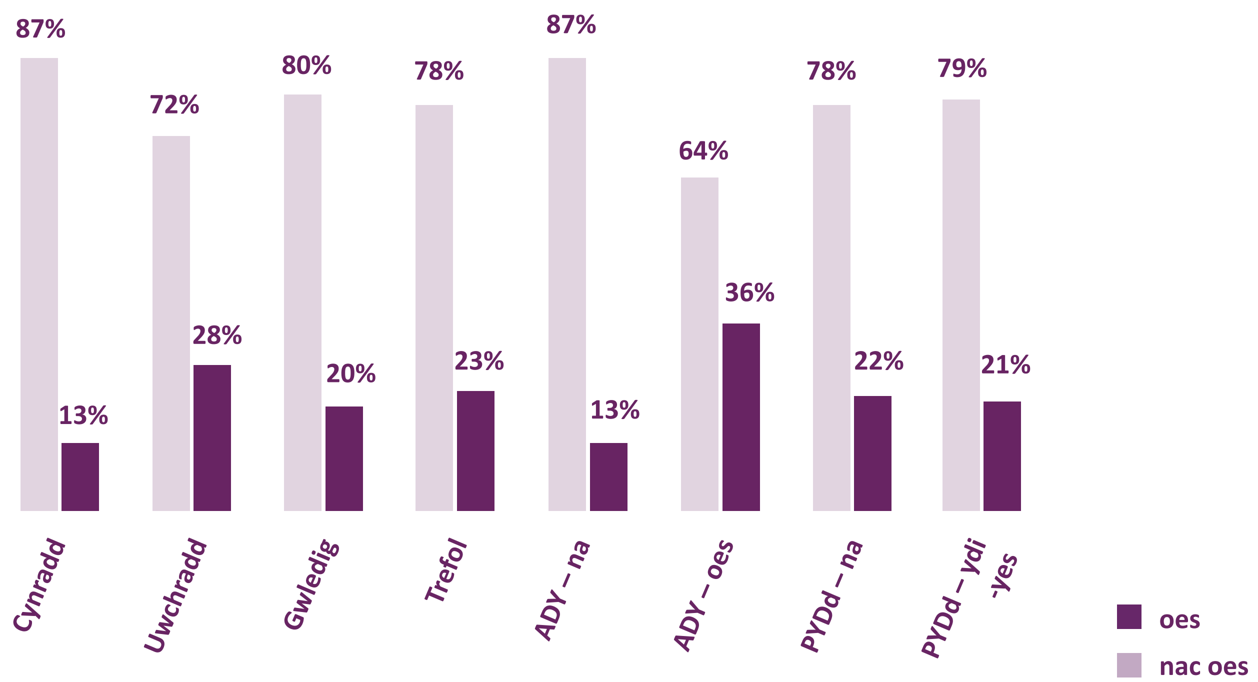

N = 557 - 613
Ysgolion 3-18/ysgolion arbennig/ddim yn gwybod/gwell gen i beidio dweud wedi'u hepgor

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

5.4. Swyddogion Ymgysylltu â Theuluoedd

Dywedodd bron i dri o bob deg rhiant (29%) fod gan ysgol eu plentyn Swyddog Ymgysylltu â Theuluoedd (FEO) neu aelod o staff tebyg: dywedodd 13% eu bod wedi eu cefnogi i helpu eu plentyn i fynychu'r ysgol o gymharu ag 16% a ddywedodd nad yw'r FEO wedi cynnig y cymorth hwn (Ffigur 21). Dywedodd 27% o rieni nad oes gan ysgol eu plentyn FEO tra bod mwy na phedwar o bob deg rhiant (44%) ddim yn gwybod a oes gan ysgol eu plentyn FEO ai peidio. O edrych ar ddadansoddiadau demograffig yr ymatebion hyn yn Ffigur 22, mae rhieni sydd â phlentyn ar PYDd yn fwy tebygol o ddweud bod gan ysgol eu plentyn Swyddog Ymgysylltu â Theuluoedd a oedd yn eu cefnogi i helpu eu plentyn i fynychu'r ysgol (20% o'i gymharu â 10% o rieni nad ydynt yn cael PYDd) ac mae rhieni ysgol gynradd yn fwy tebygol o ddweud nad oes gan ysgol eu plentyn FEO na rhieni ysgol uwchradd (32% o gymharu â 22%).

FFIGUR 21 *A oes gan ysgol eich plentyn Swyddog Ymgysylltu â Theuluoedd neu debyg (e.e. Swyddog Cyswllt Teuluol, Cymorth i Deuluoedd)?*

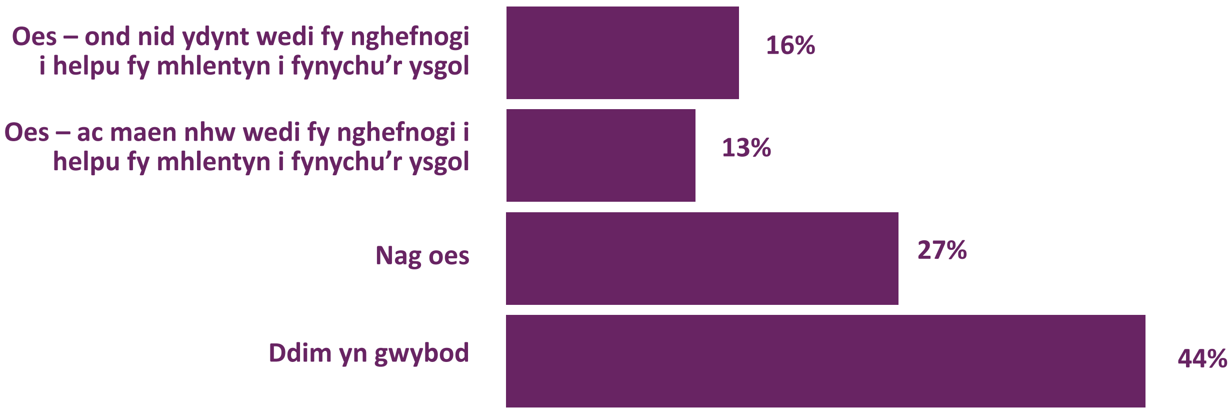

N = 649

FFIGUR 22 *A oes gan ysgol eich plentyn Swyddog Ymgysylltu â Theuluoedd neu debyg (e.e. Swyddog Cyswllt Teuluol, Cymorth i Deuluoedd)? Yn ôl math o ysgol / lleoliad / ADY / PYDd*

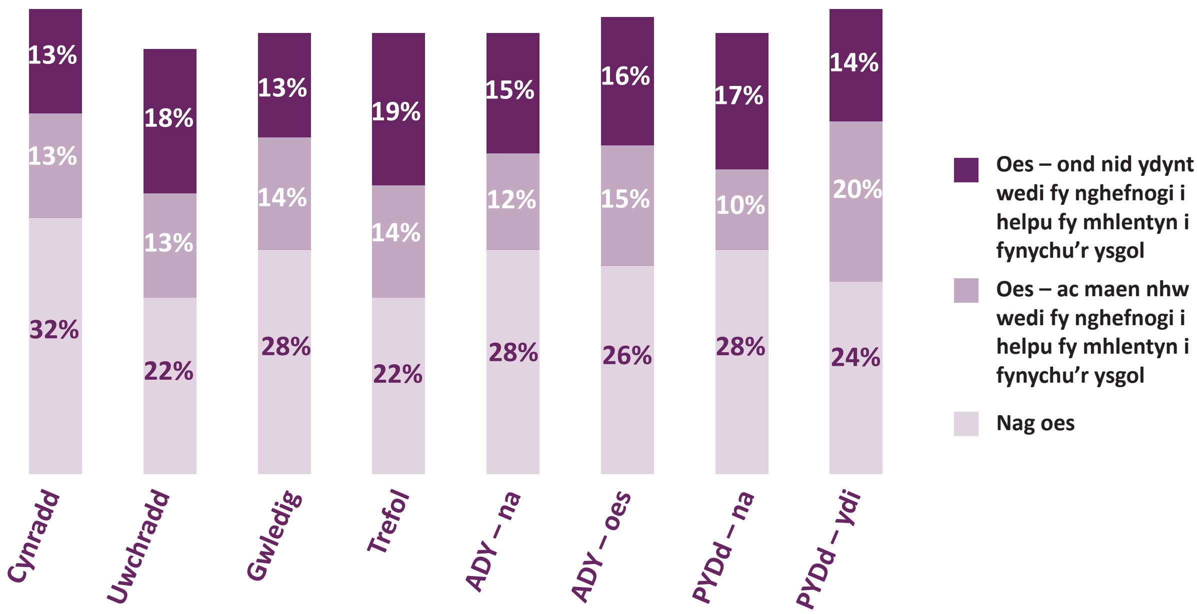

N = 568 - 625
Ysgolion 3-18/ysgolion arbennig/ddim yn gwybod/gwell gen i beidio dweud wedi'u hepgor

Llywodraeth Cymru
Welsh Government
Parentkind
Bringing together home & school

5.5. Ymgysylltu ag asiantaethau eraill

Dywedodd bron i un o bob pump (19%) o rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb fod ysgol eu plentyn wedi awgrymu eu cyfeirio at asiantaethau eraill a allai roi cymorth iddynt helpu eu plentyn i fynychu'r ysgol (Ffigur 23). Mae rhieni sydd â phlentyn ag ADY, mewn ysgol uwchradd neu o leoliad trefol yn fwy tebygol o gael eu hatgyfeirio na rhieni eraill (Ffigur 24). O ran ffynhonnell yr atgyfeiriadau a restrwyd gan rieni mewn sylwadau agored, y 5 uchaf y soniwyd amdanynt amlaf oedd Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS) (39), Space (16), Teuluoedd yn Gyntaf (12), Gwasanaethau Cymdeithasol (7) , Resilient Families (6) a Barnardo's (6). Islaw hyn roedd amrywiaeth eang o asiantaethau yn gweithredu ar lefel leol neu genedlaethol.

FFIGUR 23 *A yw'r ysgol wedi awgrymu eich cyfeirio at asiantaethau eraill a allai roi cymorth i chi fynd i'r afael â'r materion hyn fel y gall eich plentyn fynychu'r ysgol?*

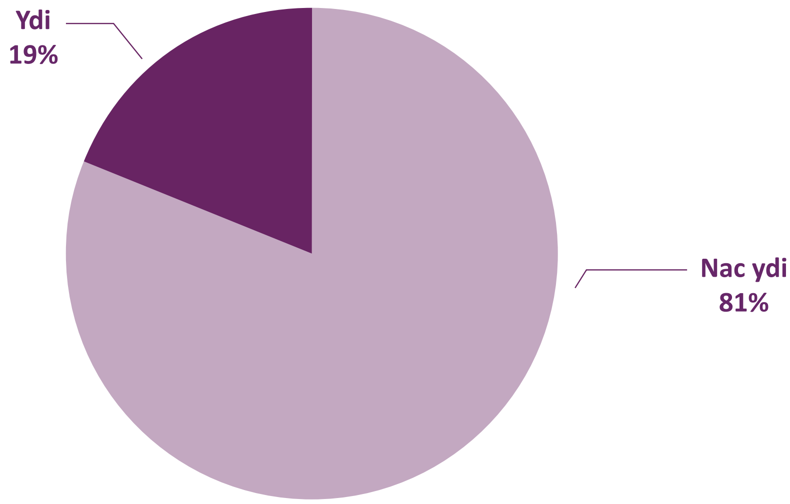

N = 649

FFIGUR 24 *A yw'r ysgol wedi awgrymu eich cyfeirio at asiantaethau eraill a allai roi cymorth i chi fynd i'r afael â'r materion hyn fel y gall eich plentyn fynychu'r ysgol? Yn ôl math o ysgol / lleoliad / ADY / PYDd*

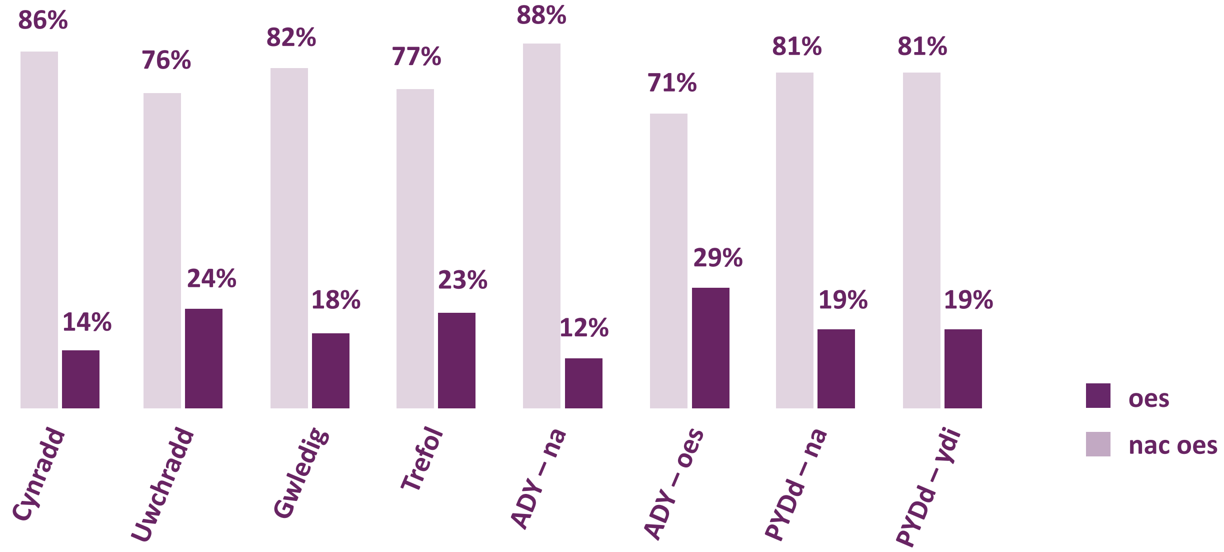

N = 568 - 625
Ysgolion 3-18/ysgolion arbennig/ddim yn gwybod/gwell gen i beidio dweud wedi'u hepgor

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

Mae 22% o rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb wedi cael rhywfaint o gysylltiad â Gwasanaeth Lles eu Hawdurdod Lleol (Ffigur 25). Mae rhieni sydd â phlentyn ag ADY yn fwy tebygol o fod wedi cael cysylltiad â'u Gwasanaeth Lles Addysg o gymharu â'r rheini heb blentyn ag ADY (32% o'i gymharu â 16%) fel y mae rhieni ysgol uwchradd (28%) o gymharu â rhieni ysgol gynradd (15 %) – Ffigur 26.

Pan ofynnwyd pa gymorth y mae Gwasanaeth Lles Addysg eu Hawdurdod Lleol wedi'i gynnig i'r rhieni hyn, yr ymateb mwyaf oedd dim. Dilynwyd hyn gan fanylion profiadau negyddol i rai, gan gynnwys llythyrau yn egluro canlyniadau absenoldebau tra bod rhieni eraill yn dweud eu bod yn gefnogol, gan gynnwys hwyluso atgyfeiriadau neu ddychwelyd i'r ysgol (neu mewn rhai achosion i ysgol wahanol), yn cynnig cyngor, cyfarfodydd a gwiriadau rheolaidd, a rhoi cymorth i helpu perthnasau gyda'r ysgol.

FFIGUR 25 *Ydych chi erioed wedi bod mewn cysylltiad â Gwasanaeth Lles Addysg yr Awdurdod Lleol?*

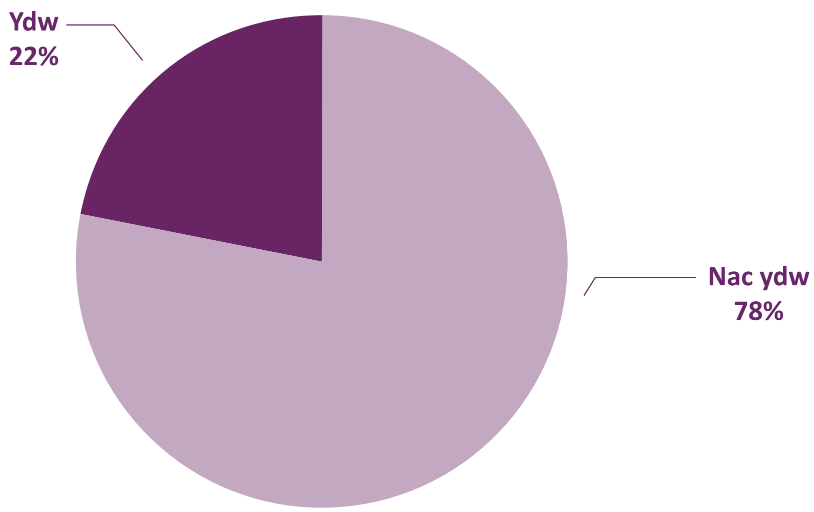

N = 639

FFIGUR 26 *Ydych chi erioed wedi bod mewn cysylltiad â Gwasanaeth Lles Addysg yr Awdurdod Lleol? Yn ôl math o ysgol / lleoliad / ADY / PYDd*

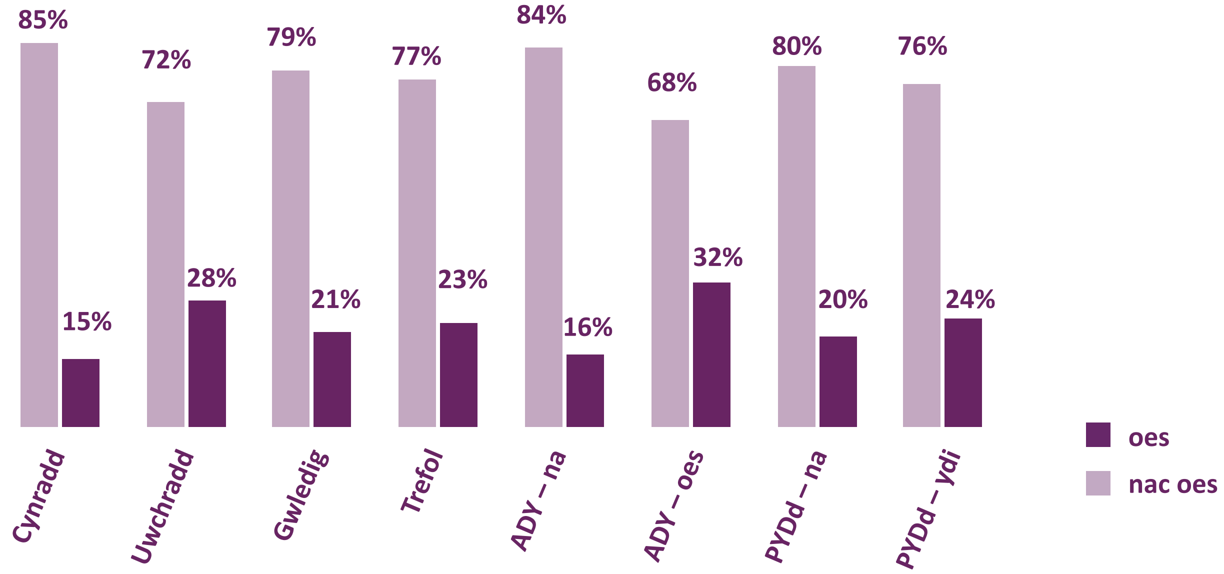

N = 558 - 616
Ysgolion 3-18/ysgolion arbennig/ddim yn gwybod/gwell gen i beidio dweud wedi'u hepgor

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

Rhai dyfyniadau gan rieni ar y gefnogaeth a gynigir gan y Gwasanaeth Lles Addysg:

"Roeddent yn hynod gymwynasgar ac yn gwrando arnynt ac wedi helpu i sicrhau lle mewn PRU [uned cyfeirio disgyblion]."

"Fe weithion nhw gyda fy mhlentyn i ddarganfod pam na fyddai'n mynd i'r ysgol a helpu i ddatrys problemau."

"Dim llawer, rydyn ni wedi cael 3 SLlA yn yr amser mae fy mhlentyn wedi bod i ffwrdd o'r ysgol. Mae'r un presennol yn deall ei gyflwyniad o ASD [Anhwylder Sbectrwm Awtistiaeth] felly mae o leiaf yn ein credu ni."

"Doedden nhw ddim yn arbennig o ddefnyddiol dim ond ceisio gorfodi'r hyn a ddisgwylid o bresenoldeb."

"Dim. Curo ar fy nrws ffrynt gan weiddi a mynnu fy mod yn agor y drws. Bygythiadau, nid cefnogaeth."

"[Fe wnaethon nhw] gynnig cyfarfod nad oedden nhw wedyn yn gallu ei fynychu ond fe wnaethon ni gwrdd â staff yr ysgol. Heb glywed ganddyn nhw ers hynny."

"Roedd adolygiad canol tymor o'r AAA [Anghenion Addysgol Arbennig] a oedd, ar ôl blynyddoedd o frwydro i gael fy merch i ffitio i mewn i system na allai ddarparu ar gyfer ei ffordd o ddysgu, yn cydnabod o'r diwedd bod angen ymagwedd wahanol. Roedd y swyddog yn ddeallus, yn graff ac yn gymwynasgar."

"Dim. Nid oeddent yn gefnogol ac ni fyddwn yn dymuno ymwneud â nhw byth eto. Roeddwn yn gweld y SLlA yn ddiffygiol mewn gwybodaeth ac yn wrthdrawiadol, gan wneud pethau cymaint yn waeth i fy mhlentyn."

"Dim llawer ar wahân i gyfarfod ailintegreiddio."

"Wedi mynychu cyfarfodydd yn yr ysgol. Wedi dweud na allant wneud dim gan mai'r Seicolegydd Addysg sy'n gwneud penderfyniad. Wedi bod yn aros am flwyddyn."

"Fe wnaethant gysylltu â'r ysgol i lunio cynllun i wella rhwystrau presenoldeb/cyfeiriad."

"Cefnogol a deallgar iawn. Roeddent yn deall fy mhryderon a'm hangen am ddysgu o bell a phontio'n raddol yn ôl i'r ysgol. Roedd yr ysgol yn llawn dealltwriaeth hefyd."

"Roedd [y] swyddog addysg yn anhygoel, siaradodd â fy mhlentyn ar rai achlysuron a gwrandawodd ar ei bryderon a'i broblemau. Helpodd [hi] fy mhlentyn yn aruthrol drwy ei wneud yn gartrefol a phryderu amdano. Mae [hi] yn gyfeillgar ac yn barchus tuag at riant a phlentyn, mae hi'n gefnogol iawn. Roedd yn bleser cwrdd â hi, fe wnaeth hi dawelu fy meddwl gan fy mod yn bryderus iawn."

5.6. Graddio cefnogaeth ysgol

At ei gilydd, cymysg yw sgôr rhieni o'r gefnogaeth presenoldeb gan yr ysgol a dderbynnir. Fel y mae Ffigur 27 yn ei ddangos, mae ychydig dros draean (36%) o rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb yn dweud bod y gefnogaeth a dderbyniwyd gan ysgol eu plentyn ar bresenoldeb yn dda (18% yn dda iawn, 18% yn eithaf da) gyda thraean o rieni (34%) yn dweud nad oedd y cymorth yn dda nac yn ddrwg. Dywedodd chwarter y rhieni (25%) fod y gefnogaeth a dderbyniwyd yn wael (13% yn eithaf gwael, 12% yn ddrwg iawn).

FFIGUR 27 *Yn gyffredinol, beth yw eich barn am y gefnogaeth a gawsoch gan ysgol eich plentyn ar bresenoldeb?*

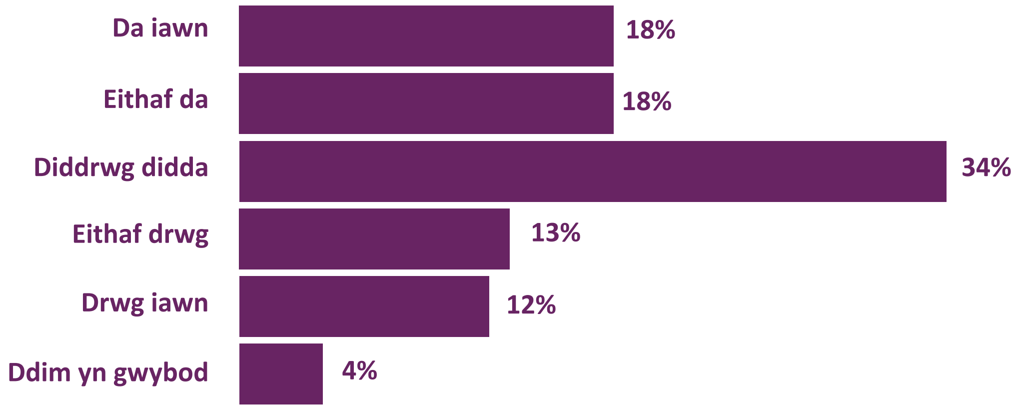

N = 646

Mae rhai gwahaniaethau mewn graddfeydd yn ôl gwahanol grwpiau rhieni. Fel y dengys Ffigur 28, mae rhieni ysgolion cynradd yn nodi'r gefnogaeth a gawsant gan ysgol eu plentyn yn uwch na rhieni ysgol uwchradd (dywedodd 46% o rieni cynradd da iawn neu eithaf da o'i gymharu â 33% o rieni uwchradd), ac felly hefyd rhieni â phlentyn heb ADY (41% o'i gymharu â 35% y rhieni â phlentyn ag ADY) a rhieni mewn lleoliad trefol (41% o gymharu â 36% o rieni mewn lleoliad gwledig).

FFIGUR 28 *Yn gyffredinol, beth yw eich barn am y gefnogaeth a gawsoch gan ysgol eich plentyn ar bresenoldeb? Yn ôl math o ysgol / lleoliad / ADY / PYDd*

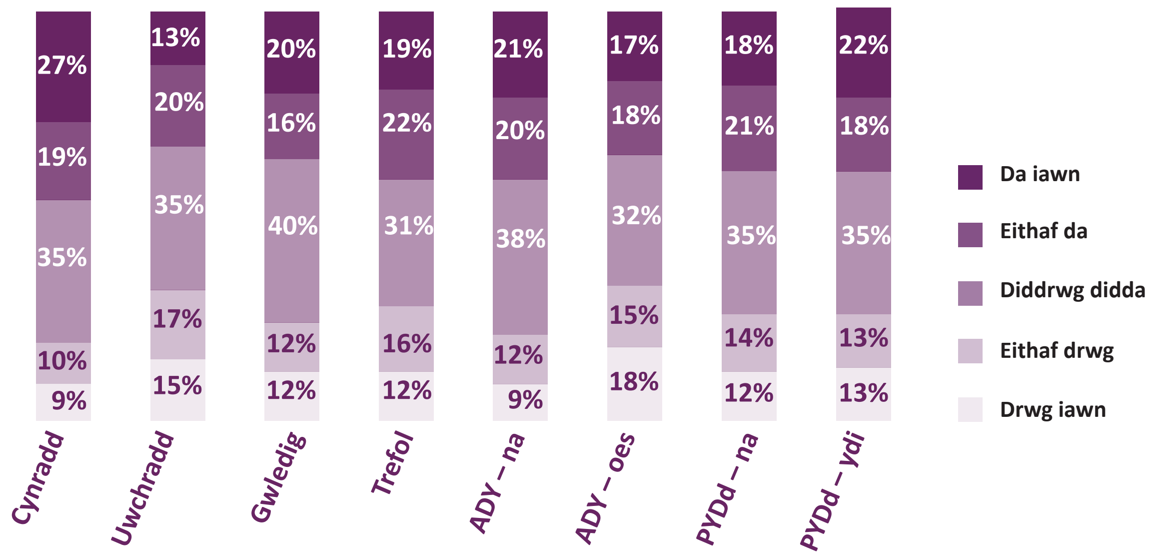

N = 543 - 595
Ysgolion 3-18/ysgolion arbennig/ddim yn gwybod/gwell gen i beidio dweud wedi'u hepgor

Llywodraeth Cymru Welsh Government
Parentkind Bringing together home & school

Pan ofynnwyd iddynt pa gymorth, os o gwbl, sydd wedi bod fwyaf defnyddiol i'w teulu, rhannodd llawer o rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb adborth ansoddol. Ac eithrio'r rhieni hynny a atebodd 'dim', y thema fwyaf poblogaidd o gryn dipyn oedd staff cefnogol/oedd yn deall a ddilynwyd gan gyfathrebu da/yn hawdd cysylltu â hwy, amserlen wahanol, a chaelmynediad i dîm iechyd meddwl/lles. Dangosir yr holl themâu a grybwyllwyd o leiaf ddwywaith yn Ffigur 29.

FFIGUR 29 ***Pa gefnogaeth, os o gwbl, sydd fwyaf defnyddiol i chi a'ch plentyn?***

Mae rhai sylwadau a dderbyniwyd gan rieni isod:

"Bod yn gydymdeimladol a gwrando ar ein merch a ninnau fel teulu."

"Darpariaeth CCD i helpu gorbryder fy mhlentyn a theimlo ei fod yn cael ei gefnogi i fynychu'r ysgol. Seicolegyddion addysg a oedd yn wych ac a'n helpodd ni gyda diagnosis awtistiaeth."

"Cael rhywun i wrando a chael llwybrau cyfathrebu da gyda'r tîm ADY. Maent yn ymatebol iawn. Rwy'n teimlo ein bod yn gweithio gyda'n gilydd."

"Maen nhw bob amser ar gael i drafod unrhyw bryderon ar y pryd."

“Dim pwysau gan yr athro dosbarth gan fod y ddau ohonom yn cytuno ein bod yn gwneud y gorau y gallwn heb unrhyw arian ar gael am unrhyw gefnogaeth go iawn.”

“Diweddariadau ar sut mae o, gweithio gyda’r athro i gefnogi fy mhlentyn.”

“Ymgysylltu da gyda’r ysgol ac maen nhw’n cymryd y mater o ddifrif ac yn ymgysylltu ac yn gweithio gyda fi a fy merch i helpu. Ni fydd y mater hwn yn diflannu dros nos ac mae’r ysgol wedi bod yn amyneddgar a chefnogol drwy gydol yr amser.”

“Cymorth llesiant, yn cael lle diogel pan fydd yn mynd i banig neu’n teimlo wedi’i lethu.”

“Roedd fy mab yn absennol o’r ysgol am gyfnod hir, yn ddifrifol wael ac yn yr ysbyty. Mae’r ysgol wedi bod yn anhygoel ac yn ein cefnogi drwy’r amser hwnnw… Maen nhw wedi bod yn anhygoel gydag ef yn ailddechrau: gwneud hanner diwrnodau yn wreiddiol, yna yn ôl i ddyddiau llawn pan oedd yn ddigon iach.”

“Cael ystafell iddi hi ei hun a chael y cyfle i allu parhau â’i gwaith ysgol tra’n teimlo’n sâl ac yn bryderus yn hytrach nag eistedd yn ystafell y nyrs neu’r neuadd a fy ngalw i i’w chodi a mynd â hi adref. Gan fod ei salwch yn dod mor gyffredin, nid oedd ei hanfon adref yn gyson yn helpu felly daeth ei phennaeth blwyddyn o hyd i’r ateb o roi lle diogel iddi allu dysgu tra’n teimlo’n wael sydd yn ei dro yn gwneud iddi deimlo’n llai pryderus ac yn lleihau ei theimlad o salwch.”

“Mae’r ysgol yn deall beth mae fy mhlant yn mynd drwyddo ac maen nhw’n caniatáu iddyn nhw fynegi pan fydd angen iddyn nhw wneud hynny.”

“Ymagwedd dim pwysau ac amserlen lai, a dealltwriaeth o bryder fy mhlentyn. Mae’r ysgol wedi bod yn rhagorol yn eu cefnogaeth.”

“Mae gan yr ysgol dîm anogaeth sy’n darparu cefnogaeth ac anogaeth barhaus ac yn cynnig lle diogel i’n plentyn. Cyfathrebu uniongyrchol gyda thîm derbyn yr ysgol sydd wedi bod yn barod iawn i helpu ac yn rhagweithiol wrth ymgysylltu â’n plentyn.”

“Cafodd fy mhlentyn gefnogaeth 100% gan y teulu/swyddogion presenoldeb. Yn raddol, gwnaethant ei annog yn ôl i gofrestriad a gwersi gyda dyddiau byrrach, gan annog ei bresenoldeb a chanmol ei gyflawniadau.”

“Lle ac amser heb bwysau i fynychu 100% o’r amser. Mae’n anodd iawn gyda phlentyn sydd ag anghenion dysgu ychwanegol sy’n brwydro yn erbyn amgylchedd ysgol i gael y cydbwysedd yn iawn. Mae’r ysgol yn synhwyrol yn eu hymagwedd ac yn cydnabod ei bod yn well i’m plentyn fod yn yr ysgol ac yn hapus ac yn dysgu pan fydd yn gallu, ac aros gartref pan fyddan nhw’n cael yr ysgol yn anodd iawn a phetaen nhw’n mynychu, byddai’n arwain at fy mhlentyn yn torri i lawr ac yn dioddef trallod emosiynol.”

Pan ofynnwyd iddynt ym mha ffyrdd eraill y gallai'r ysgol ddarparu cymorth mae'r cannoedd o ymatebion yn perthyn i nifer o themâu (Ffigur 30). Mwy o ddealltwriaeth a gwell cyfathrebu/yn haws cysylltu ill dau sy'n cael y cyfeiriadau mwyaf, wedi'u dilyn gan ddiagnosis/ymyriad cynharach, i'r ysgol wrando ar y plentyn yn uniongyrchol, gallu gwneud gwaith ysgol gartref, gwrando ar bryderon a gwell cymorth, gan gynnwys cymorth ADY. Gofynnodd sawl rhiant i rai absenoldebau gael eu hail-gategoreiddio tra dywedodd rhai rhieni yr hoffent i ysgol eu plentyn roi'r gorau i wobrwyo presenoldeb 100%.

FFIGUR 30 *Pa ffyrdd eraill y gallai'r ysgol eich cefnogi chi a'ch plentyn?*

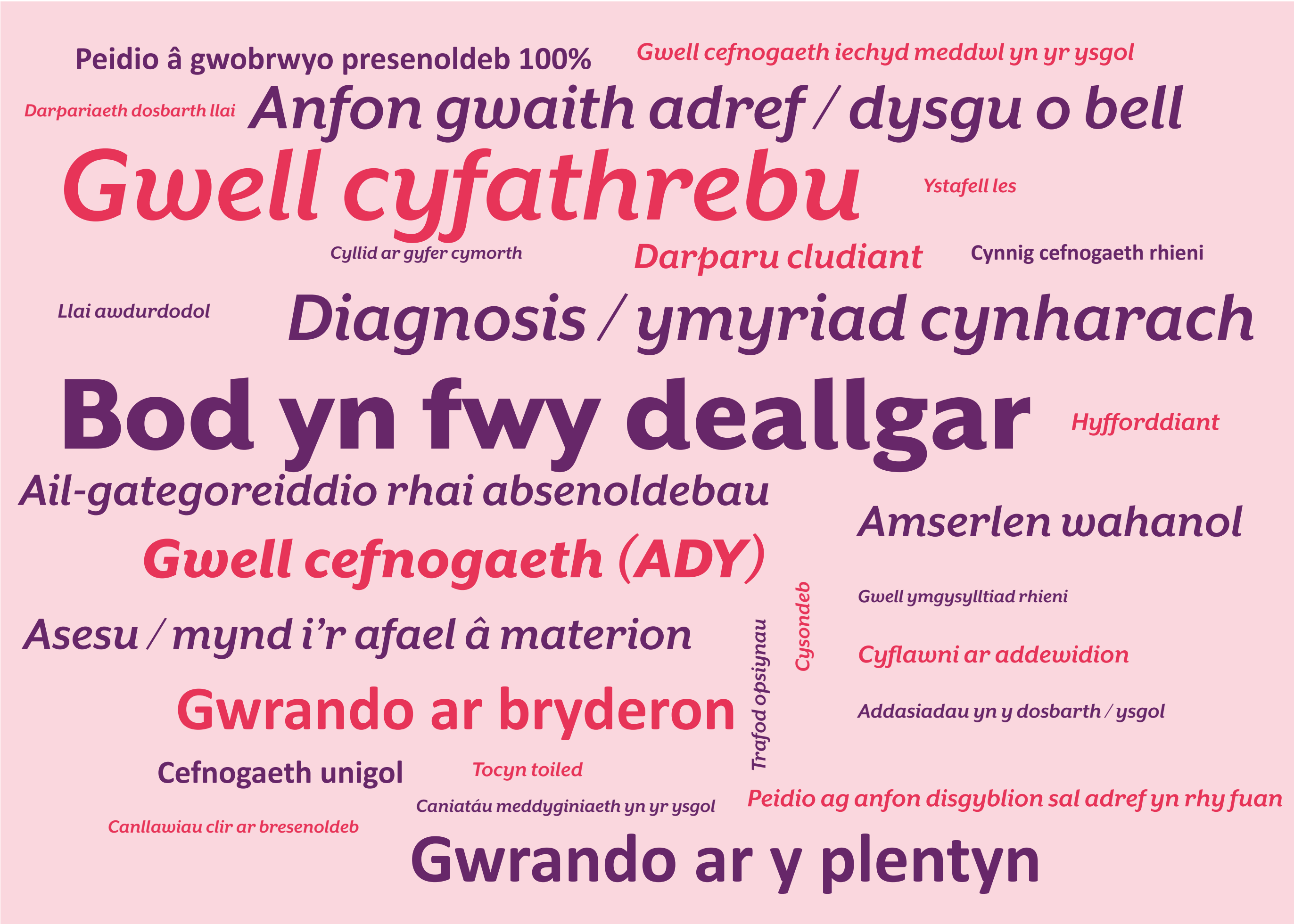

Roedd adborth gair am air gan rieni yn cynnwys:

> *"Byddwn wedi hoffi i'r ysgol gwrdd â mi yn bersonol i drafod ffordd o helpu i wella ei bresenoldeb."*
>
> *"Help i ddeall beth mae fy mhlentyn wedi'i golli oherwydd ei salwch a'r hyn sydd ei angen arnaf i'w helpu gartref."*
>
> *"Cymryd amser i edrych ar faterion sylfaenol. Mynd i'r afael ag anghenion. Cyflymu ymweliad seicolegydd addysg."*

Llywodraeth Cymru Welsh Government
Parentkind Bringing together home & school

"Mwy o gefnogaeth un i un i fy mab yr amheuir bod ASD arno, mwy o ddealltwriaeth pan ddaw'n fater o salwch, chwalfa, gwrthodiad i fynychu. Peidio ag anfon llythyrau coch bob tymor am bresenoldeb pan fydd fy mhlant i ffwrdd o'r ysgol yn sâl."

"Cynnig atebion i fy mhlentyn i'r problemau y mae'n eu hwynebu a pheidio â dweud wrthi am 'fod yn gryf', 'ei anwybyddu' ac ati."

"Trwy fod yn onest ac yn agored a chyflawni'r pethau maen nhw'n dweud y maen nhw'n mynd i'w gwneud."

"Trafod rhwystrau a phryderon yn rheolaidd. Gwybod gyda phwy i drafod presenoldeb yn yr ysgol - weithiau mae gormod o bobl. Cymerwch amser i siarad â fy mhlentyn am ei bryderon a'i broblemau."

"Rhowch y gorau i arwyddo slipiau mynd adref bob tro y mae'n gofyn am un."

"Peidio ag anfon llythyrau bygythiol ynghylch presenoldeb gwael pan fyddant yn gwybod bod gan fy mhlentyn gyflwr ysgyfaint cronig."

"Cael cyfarfod wyneb yn wyneb rhwng rhiant ac athro i drafod diffyg presenoldeb yn iawn. Rhoi person niwtral i fy mhlentyn i siarad ag ef am ei faterion gyda'r ysgol."

"Byddwch yno iddi cadwch hi'n ddiogel a stopiwch y bwlis."

"System nodyn salwch lle, os yw plentyn yn wirioneddol sâl ac wedi gweld meddyg, nid yw hyn yn mynd yn erbyn ei gofnod presenoldeb. Hefyd, os caiff plentyn ei anfon adref yn sâl o'r ysgol, ni ddylai hyn fynd yn erbyn cofnod presenoldeb y plentyn."

"Mwy o gyfathrebu. Rhoi gwybod i ni pa opsiynau sydd ar gael. Mwy o gymorth iechyd meddwl ar gael yn yr ysgol a deall y problemau a achoswyd gan y pandemig i iechyd meddwl plant."

"Adnoddau cartref y gellir eu lawrlwytho. Llythyrau personol am absenoldeb. Ystyried anghenion iechyd, apwyntiadau meddygol. Rydw i'n anghytuno â gwobrwyo presenoldeb da gan fod y rhai sy'n wirioneddol sâl yn colli allan."

"Caniatáu lleoedd i blant y gallant ymgynnull yn ddiogel fel grŷp ffrindiau allan o ffordd bwlio wedi'i dargedu nad yw'n cynnwys clybiau academaidd neu glybiau sy'n seiliedig ar weithgareddau. Dim ond lle iddynt fod gyda'i gilydd heb ymyrraeth na rhyngweithio gan ddisgyblion digroeso eraill. Gwahanol "fannau" dan do neu benodedig at ddibenion hamdden."

"Mae fy merch yn ei chael hi'n anodd mynychu'r ysgol, mae hi'n llwyddo i gyrraedd bron bob dydd, ond yn aml yn hwyr. Pan fydd yr ysgol yn siarad â hi am hyn, mae'n ei gwneud hi'n bryderus ac yn fwy anodd iddi fynychu. Byddai ymateb cadarnhaol am iddi fod yna yn gwneud iddi deimlo'n well, yn hytrach na chyfeirio cyson at y ffaith ei bod yn hwyr."

"Bod yn hyblyg gyda'i amserlen. Rhowch waith iddo ei wneud yn y cartref ar gyflymder da."

"Mwy o argaeledd i drafod cynlluniau, oherwydd amserlen yr ysgol a fy ymrwymiadau gwaith, mae rhwystrau ar y ffordd."

"Rydw i angen rhywun i'w cefnogi a'u helpu, rwy'n credu efallai bod ASD ynghlwm wrth hyn ond mae cael unrhyw help i ddarganfod a yw hynny'n wir fel cloddio am aur. Rydw i ar goll yn llwyr a ddim yn gwybod beth i'w wneud."

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

"Caniatáu i fy mhlentyn gymryd meddyginiaeth yn yr ysgol i ganiatáu presenoldeb yn ystod cyfnodau o ragnodi gwrthfiotigau."

"Gwrando arnaf pan fyddaf wedi dweud wrthyn nhw fod fy merch yn cael trafferth, yr ateb bob amser yw dweud wrthi am ofyn am help ond mae hi'n swil iawn ac yn dioddef o bryder felly ni fydd yn siarad â'r athrawon."

"Peidio ag anfon plant adref mor aml os oes ganddyn nhw ychydig o gur pen, salwch ac ati."

"Cydnabod problemau yn gynt, bod yn haws cysylltu â nhw, deall nad yw pob plentyn yn gallu cyrraedd y safon ddisgwyliedig ac ymdopi â'r pwysau a roddir arnynt, gwrando ar y plentyn a rhoi'r hyn sydd ei angen arnynt i deimlo'n ddiogel ar waith, meddwl sut mae'n siarad â'r plentyn – pa mor uchel a'r geiriau a ddefnyddir."

"Trwy beidio â thynnu canran oddi ar ei bresenoldeb ar gyfer ei apwyntiadau ysbyty ac ati gan ei fod bob amser wedi ypsetio na allai gael gwobr am bresenoldeb 100% oherwydd yr apwyntiadau hyn, sy'n annheg ar blant ag anableddau."

"Gwaith ysgol yn cael ei anfon adref, mwy o empathi."

"Byddai'n dda pe bai'r ysgol yn asesu materion presenoldeb yn unigol a chael mwy o hyblygrwydd os yw'r rheswm dros beidio â mynychu yn ddilys."

"Dydw i ddim yn gwybod a oes unrhyw gefnogaeth y gellir ei roi mewn gwirionedd. Ond oherwydd nad oes neb wedi estyn llaw a bod gormod o gywilydd arna i i ofyn am help (neu ddim eisiau cael fy ngweld fel rhiant drwg neu fel pe bawn i'n fethiant i fy mab) does gen i ddim syniad am yr opsiynau a'r cyfleoedd sydd ar gael."

5.7. Hysbysiadau cosb benodedig / dirwyon

Yn olaf, gofynnwyd i rieni a oeddent erioed wedi derbyn unrhyw hysbysiadau cosb benodedig/dirwyon oherwydd nad oedd eu plentyn yn mynychu'r ysgol. Dim ond 3% o rieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb a ddywedodd eu bod, gyda 96% o rieni yn dweud wrthym nad oeddent (Ffigur 31). Ein bwriad oedd edrych ar effaith dirwyon ar bresenoldeb ond gyda niferoedd mor isel o rieni yn derbyn dirwyon dylai'r canlyniadau yn Ffigur 32 – yn dangos bod 13% o rieni wedi dweud bod presenoldeb eu plentyn wedi gwella ar ôl derbyn dirwy o gymharu ag 87% o rieni a ddywedodd nad oedd derbyn dirwy wedi cael unrhyw effaith ar eu plentyn. presenoldeb – gael eu trin yn ofalus.

FFIGUR 31 *Ydych chi erioed wedi derbyn unrhyw hysbysiadau cosb benodedig / dirwyon oherwydd diffyg presenoldeb eich plentyn yn yr ysgol?*

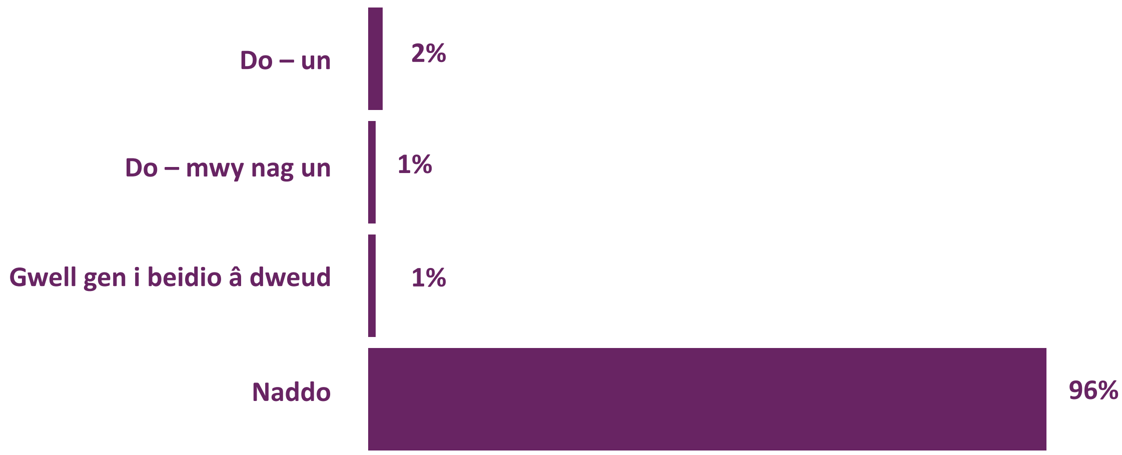

N = 649

FFIGUR 32 *Os do, a gafodd y ddirwy(au) unrhyw effaith ar bresenoldeb eich plentyn wedyn?*

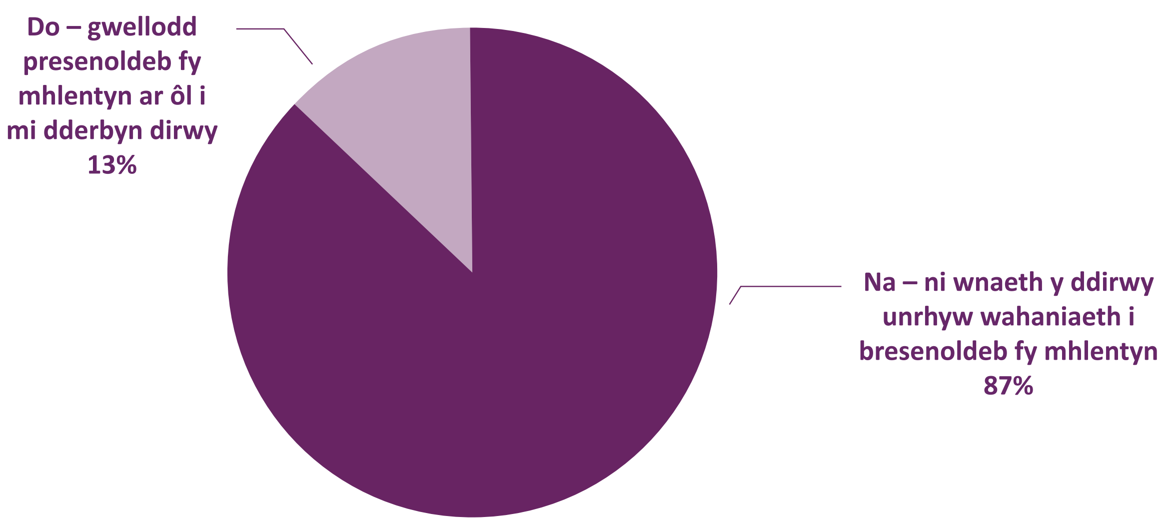

N = 15
Rhybudd - niferoedd isel iawn
Nid yw'n cynnwys 'arall' (4) ac mae'n well gen i beidio â dweud(1)

Llywodraeth Cymru Welsh Government

Parentkind Bringing together home & school

6. Casgliadau

Derbyniodd yr ymchwil hwn ymatebion gan amrywiaeth eang o rieni, gyda grwpiau rhieni allweddol (e.e. ysgolion cynradd ac uwchradd, lleoliadau gwledig a threfol, derbyn prydau ysgol am ddim a phlant ag anghenion dysgu ychwanegol) yn cael digon o gynrychiolaeth ymhlith ymatebwyr i archwilio tebygrwydd a gwahaniaethau yn eu profiadau.

Yn gyffredinol, dywedodd rhieni wrthym fod cyfathrebu ag ysgolion ynghylch absenoldeb yn gyffredinol yn gweithio'n dda. Mae rhieni'n ymwybodol o ddisgwyliadau ysgolion ynghylch presenoldeb (84% o'r holl ymatebwyr), ac yn teimlo bod y wybodaeth a'r cyfathrebu gan ysgolion ar y pwnc hwn yn glir ac yn hawdd ei ddeall, gyda dim ond 1% o'r holl ymatebwyr a 3% o rieni plant. gyda phroblemau presenoldeb yn dweud ei fod yn eithaf anodd neu'n anodd iawn.

Dywedodd cyfran debyg uchel o rieni (97%) wrthym fod o leiaf un pwynt cyswllt yn yr ysgol y maent yn gyfforddus yn trafod polisi presenoldeb yr ysgol ag ef, a dywedodd ychydig dros hanner rhieni plant â phroblemau absenoldeb eu bod fel arfer yn cael eu cysylltu gan yr ysgol ar yr un diwrnod ag y mae eu plentyn yn absennol.

Fodd bynnag, mae'r sefyllfa'n mynd yn fwy cymhleth wrth ystyried amgylchiadau a phrofiadau plant penodol. Dywedodd rhieni y gall y rhwystrau sy'n atal eu plentyn rhag mynychu'r ysgol fod yn eithaf amrywiol ac wrth roi gwybodaeth ychwanegol amlinellodd nifer o rieni eu bod yn teimlo bod cyfiawnhad dros absenoldeb eu plentyn. Yn y rhan fwyaf o achosion roedd yr absenoldebau uwch yn ganlyniad o gyfnodau byr yn gwneud cyfanswm o o leiaf 20 diwrnod yn hytrach na chyfnodau olynol o 10+ diwrnod o absenoldeb, neu gymysgedd o'r ddau. Ymhlith plant a oedd yn absennol am 20 diwrnod neu fwy, dywedodd 59% o rieni wrthym fod rhwystrau penodol yn ymwneud â mynychu'r ysgol. O'r rheini, dywedodd 77% fod y rhain wedi gwaethygu ers y pandemig, gyda dim ond 4% yn dweud bod hynny wedi gwella.

Dim ond nifer gweddol fach o rieni a soniodd yn benodol am faterion newydd yn ymwneud yn uniongyrchol â'r pandemig; yn y rhan fwyaf o achosion mae'n ymddangos bod y cynnydd mewn absenoldeb yn digwydd ymhlith disgyblion a oedd eisoes â phroblemau absenoldeb heb eu datrys yn ystod y pandemig, neu a fyddai wedi profi problemau'n dod i'r amlwg gydag absenoldeb beth bynnag.

Mae'r mwyaf cyffredin o'r rhain yn ymwneud â salwch (57%), gwrthodiad i fynd i'r ysgol (44%), plentyn ag anghenion heb eu diwallu fel ADY (27%) a materion yn ymwneud â bwlio (15%). Cododd tua 5% o rieni faterion yn ymwneud â chost neu ymarferoldeb cael plant i'r ysgol ac adref.

Mae archwilio'r meysydd hyn yn fanylach trwy ymatebion agored rhieni, yn dangos y gall materion iechyd corfforol a meddyliol fod yr un mor gyffredin â phroblemau salwch. Mae hefyd yn dangos, er bod gwrthod mynd i'r ysgol weithiau'n ddangosydd o broblemau ymddygiad gan y plentyn, mae hefyd yn debygol o

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

orgyffwrdd ag amrywiaeth o ffactorau eraill megis profedigaeth, bwlio, a bod yn anhapus yn yr ysgol oherwydd anghenion heb eu cefnogi, gweithredoedd disgyblion neu athrawon eraill, neu mewn rhai achosion bolisïau penodol a osodir gan yr ysgol sy'n effeithio arnynt yn bersonol.

Dywedodd tua hanner y rhieni wrthym fod ysgol eu plentyn yn holi am y rhesymau dros absenoldeb, gyda ffigurau ychydig yn uwch ymhlith ysgolion uwchradd ac ar gyfer rhieni plant ag ADY. O ran y gefnogaeth ymarferol a gynigir gan yr ysgol mae hyn yn amrywiol iawn, i raddau helaeth yn adlewyrchu'r amrywiaeth yn y rhesymau dros absenoldeb. Fodd bynnag, adroddodd nifer o rieni nad oedd yr ysgol yn cynnig unrhyw gymorth penodol i'w helpu i ddatrys materion yn ymwneud ag absenoldeb. Nid yw'n ymddangos bod y defnydd o ddirwyon gan ysgolion yn gyffredin, gyda dim ond 3% o rieni y bu eu plant yn absennol am 20 diwrnod neu fwy yn dweud eu bod wedi derbyn dirwy. Roedd yr adborth am y cymorth a gynigir gan ysgolion yn nodweddiadol gymysg. Ymhlith rhieni plant â phroblemau absenoldeb, nododd 36% fod cymorth gan yr ysgol yn dda iawn/eithaf da a 25% yn wael iawn/eithaf gwael. Mae cymorth gan ysgolion cynradd yn cael ei raddio ychydig yn well ar gyfartaledd na chymorth mewn ysgolion uwchradd. Dywedodd 29% o rieni fod gan yr ysgol Swyddog Ymgysylltu â Theuluoedd, ond o'r rhain dywedodd llai na hanner eu bod wedi bod yn ymwneud â helpu i reoli absenoldeb gyda'u plentyn. Dywedodd 19% o rieni fod yr ysgol wedi eu cyfeirio at asiantaethau eraill am gymorth posibl; y mwyaf cyffredin o'r rhain oedd CAMHS, ond crybwyllwyd amrywiaeth eang o sefydliadau cenedlaethol a lleol hefyd.

Pan ofynnwyd iddynt pa gymorth a oedd yn fwyaf defnyddiol i rieni, yr ateb a roddwyd amlaf oedd bod staff yr ysgol yn gefnogol ac yn deall y mater, ac yna'r ysgol yn hawdd cysylltu â hi ac ansawdd cyffredinol y cyfathrebu rhwng yr ysgol a rhieni. Soniodd rhieni hefyd am addasiadau i'r amserlen ac elfennau eraill o'r diwrnod ysgol a'r gefnogaeth a ddarperir gan dimau iechyd meddwl/llesiant.

Yn yr un modd, pan ofynnwyd iddynt sut y gallai ysgolion wella'r cymorth y maent yn ei gynnig i rieni, yr ymatebion mwyaf cyffredin oedd i ysgolion ddeall y sefyllfa'n well a bod gwell cyfathrebu rhwng ysgolion a rhieni ynghylch absenoldeb y plentyn, yn enwedig o ran gwrando ar yr hyn oedd gan rieni i'w ddweud. Soniodd rhieni hefyd y byddai diagnosis cynharach ac ymyrraeth gynharach wedi bod yn ddefnyddiol, eu plentyn yn gallu parhau â gwaith ysgol gartref tra'n absennol a chael cymorth ar gyfer anghenion dysgu ychwanegol. Yr hyn sy'n amlwg yw bod absenoldeb yn gyffredinol, a'r cynnydd diweddar mewn ffigurau yng Nghymru, yn adlewyrchu cymysgedd cymhleth o wahanol ffactorau ymhlith teuluoedd ac nid oes un ateb a fydd yn datrys y problemau hyn.

Mae rhywfaint o densiwn rhwng rhai rhieni sydd wedi tynnu eu plentyn yn ôl yn fwriadol am yr hyn y maent yn ei gredu sy'n rhesymau dilys, ac sy'n ceisio mwy o ddealltwriaeth a hyblygrwydd gan ysgolion, gydag ysgolion a'r llywodraeth yn cael eu hasesu yn erbyn targed sefydlog nad yw'n annog hyblygrwydd mewn ymateb. Mae rhai achosion hefyd a fyddai'n anodd i'r ysgol neu'r rhiant weithredu'n uniongyrchol yn eu cylch (e.e. absenoldebau a achosir gan salwch, oedi wrth dderbyn cymorth CAMHS, ac ati)
Fodd bynnag, mae nifer o achosion lle gall ysgolion o bosibl hwyluso canlyniadau cyflymach a mwy llwyddiannus, e.e. sicrhau bod cymorth dysgu ychwanegol ar gael, ac ymchwilio ac ymdrin â phryderon a godwyd ynghylch bwlio neu bolisïau ysgol sy'n effeithio ar absenoldebau.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

7. Atodiad

Siartiau ychwanegol yn dangos canlyniadau ar gyfer rhieni â phlentyn â phroblemau presenoldeb.

FFIGUR 33 *A oes gan ysgol eich plentyn bolisi ysgrifenedig ar bresenoldeb?*

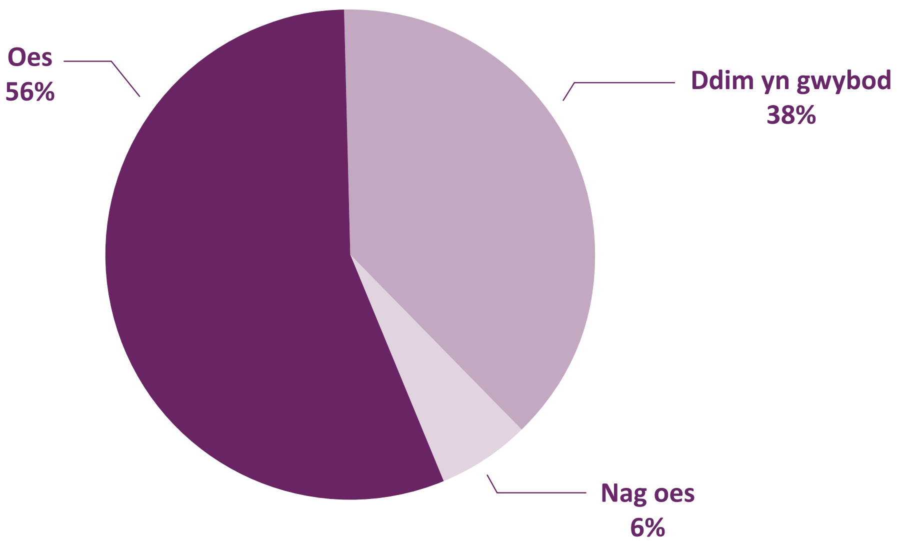

N = 654

FFIGUR 34 *A yw'r ysgol wedi cyfleu eu disgwyliadau ynghylch presenoldeb gyda chi?*

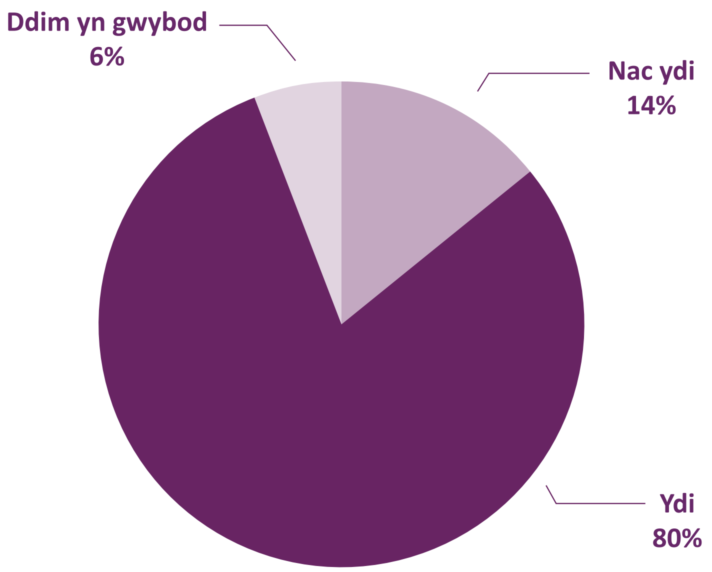

N = 654

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school

FFIGUR 35 *A oedd y wybodaeth hon yn glir ac yn hawdd ei deall?*

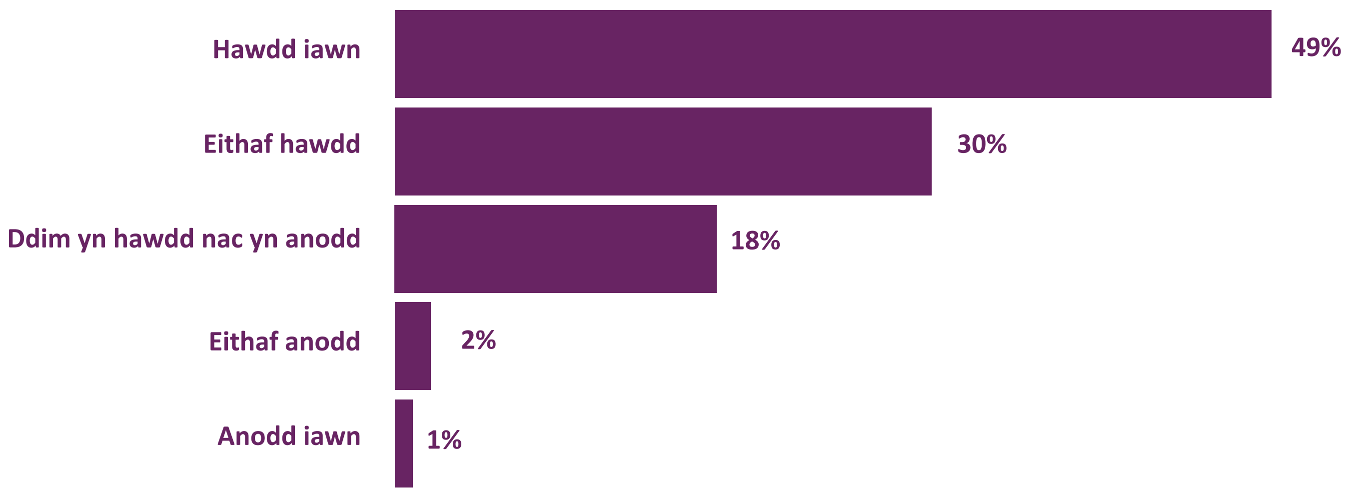

N = 572

FFIGUR 36 *Os yw eich plentyn yn absennol o'r ysgol, a yw'r ysgol yn cysylltu â chi ar unwaith, h.y. yr un bore?*

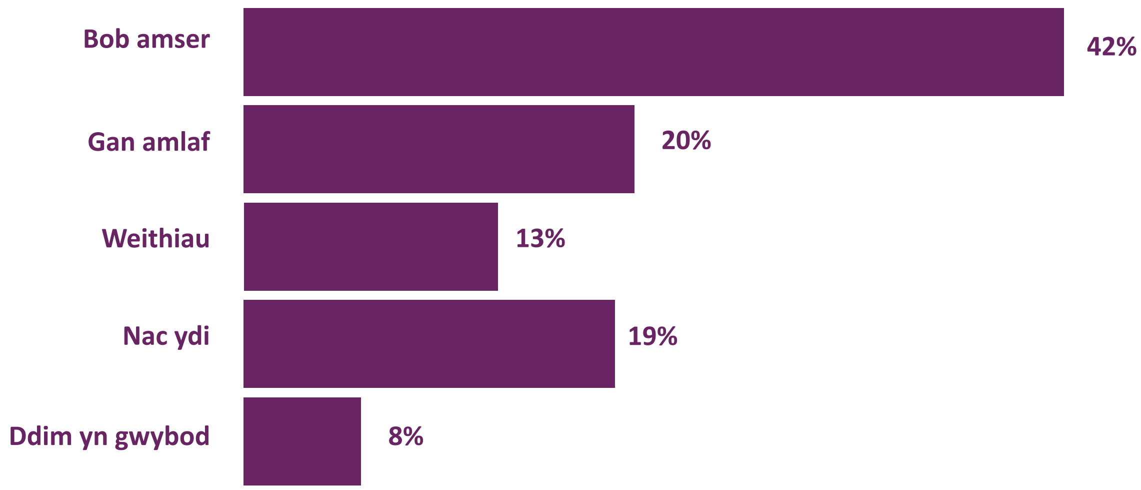

N = 654

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Parentkind
Bringing together home & school